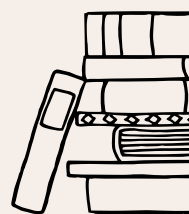
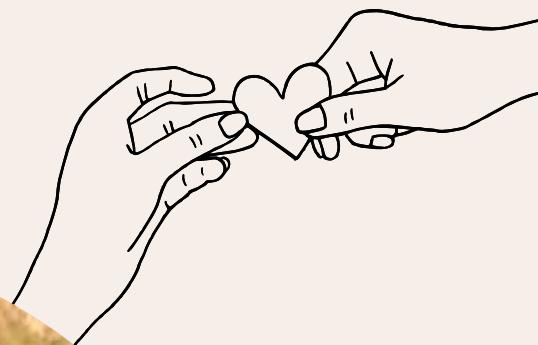
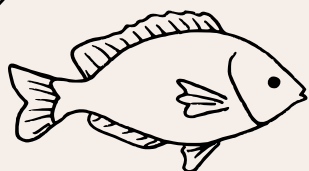
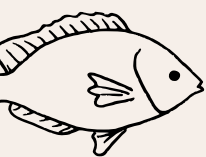

Årsmelding

2021

NORGES BYGDEKVINNELAG

Leder

2021 fortsatte som 2020. Munnbind og meter'n preget fortsatt hverdagslivet, og skulle vise seg å vare året ut.

Vi tok smittefaren på alvor og fortsatte med digitale møter, noe vi også oppfordret distrikts- og lokallagene til å gjøre. Bygdekvinne kan og vil – den digitale plattformen er tatt i bruk over hele landet. Distriktsårsmøtene dette året ble på skjerm. Det gikk fint.

Jeg roper et høyt hurra for alle dere flotte damer som tross pandemien fikk til gode møteplasser og aktivitet. Det er en enorm kreativitet der ute.

Ny logo har også stått på agendaen dette året. Vi bestemte at det var på høy tid med et nytt uttrykk. I juni kunne vi stolt vise fram den nye profilen. Norges Bygdekvinne lag hadde fått en ny, varm og inkluderende logo.

I august arrangerte vi distriktsledersamling i Finnmark. Vi besøkte Alta, Karasjok, Kautokeino og Tana, der vi markedsførte den flotte organisasjonen vår. Målet var å komme i dialog med lokalbefolkningen og få flere nye medlemmer. I Tana ble vi tatt hjertelig imot av bygdekvinne.

Høsten 2021 var det Stortingsvalg. Hele organisasjonen ble satt i sving med aktiviteter for å fremme og aktualisere våre budskap. Det ble gjort en fantastisk innsats innen skolemat, bredbånd, jordvern og frivilligheten. Ett av våre krav var full momskompensasjon på alt frivillig arbeid. Det siste ble vedtatt i Stortinget rett før jul. Det er godt å se at det vi gjør faktisk nytter.

Sammen med mer enn 60 regjeringer og sivilsamfunn sendte også vi innspill til FN's toppmøte i september, om viktigheten av skolemat for å forebygge sult og underernæring. Dette ga resultater. Initiativet ble støttet av FN-organisasjonene FAO, UNESCO, WHO, UNICEF og Verdens matvareprogram.

På Inspirasjonsseminaret på Lillehammer i november feiret vi 75-årsjubileum, sammen med 250 bygdekvinne fra hele landet. Inspirasjonsseminaret ble en fantastisk helg med varme møter og påfyll av ny energi.

En stor takk til alle dere bygdekvinne som bidrar til aktiviteter i bygda. Takk for et meningsfylt og produktivt år. Uten bygdekvinne og frivilligheten stopper Norge.

JORUN HENRIKSEN
Leder

Nøkkeltall 2021

12 000

REGISTRERTE
MEDLEMMER
HVORAV

10 153

REGISTRERT
SOM BETALENDE
MEDLEMMER.

INNMELDINGER

634

UTMELDINGER

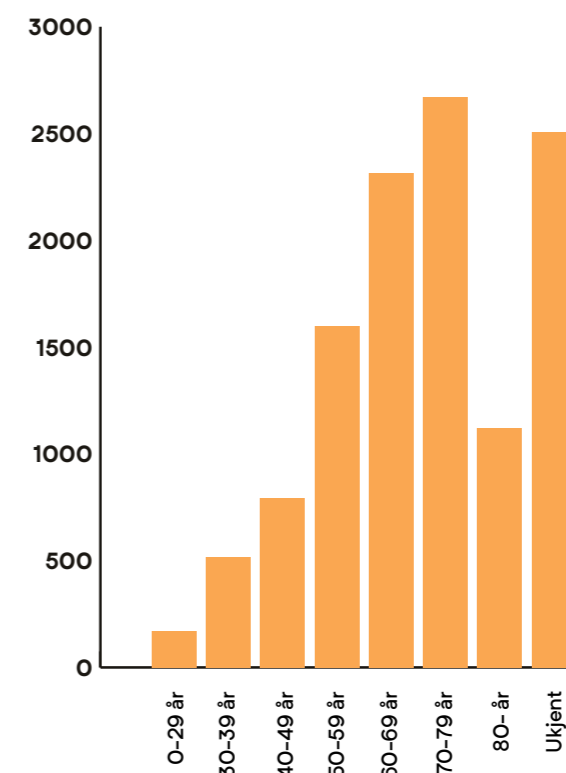
1146

ANTALL ÅRSVERK I NORGES BYGDEKVINNELAG

6

INKL. 2
PROSJEKTTILLINGER

ALDERSTATIKK PÅ MEDLEMMENE I NORGES BYGDEKVINNELAG

REGNSKAPS- RESULTAT

27 782

INNETEKTER
15 143 391

EGENKAPITAL
8 443 959

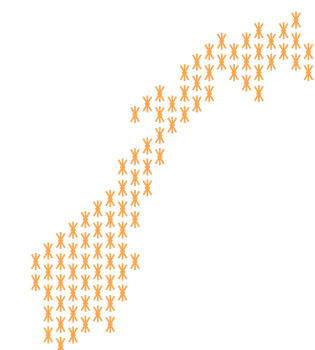
YNGST

HEDMARK OG
ROGALAND
BYGDEKVINNELAG

FLEST MEDLEMMER
UNDER 30 ÅR

PROSJEKTER

I 2021 har vi drevet følgende nasjonale prosjekter:

Distriktsledersamlingen ble organisert som en studie- og rekrutteringstur i Finnmark

34

innhold

aktuelt

- 6 Norges Bygdekvinne lag i ny drakt
- 7 Bygdekvinne lagets inspirasjonsseminar
- 8 Det gode liv på bygda
- 14 Engasjerte seg i stortingsvalget
- 17 Sunne, norske grønnsaker finner du i frysedisken
- 18 Den store bygdefesten
- 22 Lovfestet rett til skolemat i Guatemala

organisasjon

- 2 Leder
- 3 Nøkkeltall Norges Bygdekvinne lag 2021
- 10 Mangfold på topp
- 12 Ny giv for tradisjonsmat og matkunnskap
- 20 Bygdekvinne laget i media
- 38 Styrets beretning

lokal- og distriktslag

- 25 Nøkkeltall lokallag 2021
- 26 Årets lokallag
- 33 Frihet, likhet og søsterskap
- 34 Distriktsledersamling i Finnmark
- 36 Distriktsstyrer

06

22

ÅRSMELDING FOR NORGES BYGDEKVINNELAG

Opplag 300 trykkede eksemplarer samt digital distribusjon
Trykkeri og layout Flisa trykkeri
Redaktør Helle Cecilie Berger
Redaksjon Cesilie Aurbakken, Sosan Asgari Molltestad, Helle Cecilie Berger

Forside Lise Bjelland

Besøksadresse Hollendergata 5, 3. etasje
Postadresse Postboks 9358 Grønland, 0135 Oslo
Telefon 22 05 48 15
E-post post@bygdekvinne laget.no
Nettside www.bygdekvinne laget.no

Norges Bygdekvinnelag i ny drakt

Norges Bygdekvinnelag lanserte i 2021 vår nye logo og visuelle profil. Vi ønsker å kommunisere organisasjonens verdier på en ny og samlende måte.

TEKST: INGRID LAMARK

Styret i Norges Bygdekvinnelag vedtok høsten 2020 å starte arbeidet med ny logo og visuell profil for Norges Bygdekvinnelag. Det var på tide å skifte ut den gamle gule og grønne logoen med neket.

Arbeidet med den nye logoen henger tett sammen med organisasjonens strategi mot 2026 og vår politiske plattform. Verdiene og målene i disse dokumentene har vært førende for utformingen av logoen.

Den nye logoen består av en sirkel med figurer som står for samhold og tilhørighet. Logosymbolet kan leses på mange ulike måter, og står for verdier som fellesskap, tradisjon, inkludering og styrke i antall.

Logoen er resultatet av et tett samarbeid mellom styret i Norges Bygdekvinnelag, administrasjonen og en referansegruppe. Sistnevnte gruppe har bestått av representanter fra tre distriktslag og to lokallag. Prosessen har gitt gode diskusjoner om hvordan organisasjonen blir oppfattet lokalt, regionalt og nasjonalt.

Logoen symboliserer vårt fellesskap, tradisjoner, inkludering og styrke i antall

Bygdekvinnelagets inspirasjonsseminar

I november 2021 var det dukka for Bygdekvinnelaget sitt inspirasjonsseminar på Lillehammer. Seminaret samla meir enn 250 bygdekvinne frå heile landet, og vart ei helg med gode møter, hygge og mykje inspirasjon.

TEKST: ASTRID SEIME | FOTO: CESILIE AURBAKKEN

Seminaret byrja med eit kjensleladd møte med Tinashe Williamson. Ho gav i 2021 ut boka «Håndbok for unge antirasister». Williamson fortalte kva rasisme er og korleis vi alle kan møte og snakke om rasisme i kvardagen. Så entra duoen Carol og Thor Kvande scena og delte sin kjærleik for musikk med eit lydhøyr publikum.

Laurdag morgon delte generalløytnant Robert Mood frå boka «Kunsten å stå opp om morgenen». Kokken Astrid Regine Nåslander fortalte om Haust matverkstad og sin kjærleik til mat. Martha Breen guida oss gjennom historia til feminismen. Polarambassadør Hilde Fållun Strøm overvintra saman med Sunniva Sørby i ei fangsthytte på Svalbard. Møte med isbjørn, innsatsen som folkeforskarar og engasjement rundt klimaendringane inspirerte bygdekvinne. Festmiddag og konsert med Hildegunn Øiseth på lur og bukkehorn og Mattis Kleppen på gitar avslutta ein innholdsrik dag.

Mjølkebonde Anne Frøyland Grødem fortalte om då ho takka nei til 150 millionar for garden. Familien sin kamp mot dei som vil regulere om garden til næringsområde, fekk tårer og trampe-

klapp frå salen. Politisk redaktør i Nationen Anne Ekornholmen snakka vidare om kampen for å behalde matjord i Noreg. Camilla Rossing stilte med innlegg om bunadshistoria. Lege og forskar Anita Kåss har spesialisert seg på kjønnsormonar og immunforsvaret.

Politisk redaktør Anne Ekornholmen fra Nationen og melkebonde Anne Frøyland Grødem på Inspirasjonsseminaret 2021 på Lillehammer.

Bygdekvinneprisen 2021

Kristin Lemme — vinnar av Bygdekvinneprisen 2021 Kjerringa mot strømmen.

Kristin er ein av grunderane bak klesmerket FLOR — fine og funksjonelle arbeidskle til kvinner. I 2021 vart ho den verdige vinnaren av Bygdekvinneprisen.

Bjørgum Bygdekvinnelag nominerte Kristin, som også sjølv er medlem i

Bjørgum Bygdekvinnelag. Laget løfta fram Kristin som eit viktig førebilde for å få fleire kvinner til å arbeide i landbruk og i yrkesfag. Årets vinnar ivrar for å gjere noko for heimstaden sin og FLOR har gjeve fleire nye arbeidsplassar lokalt. Vi gratulerer og ser fram til å følgje FLOR framover.

Det gode liv på bygda

Et godt bygdemiljø skaper ikke seg selv. Skal bygda være et trivelig sted å bo, er det viktig at de som bor der engasjerer seg. I artikkelserien «Det gode liv på bygda» ønsker vi å utfordre bygdekvinner til å fortelle hva som må til.

TEKST: HELLE CECILIE BERGER

I årets siste utgave av Bygdekvinne inviterte vi de tre bygdekvinne Anne Irene Myhr (58) i Trøndelag, Farah Ahasan (33) i Rogaland og Solveig Ballo (40) i Finnmark til å dele sine tanker.

FRIVILLIGHETEN OG DET OFFENTLIGE SAMMEN

— Bygdas livskraft ligger i tilliten mellom det offentlige og frivilligheten. Det sier Anne Irene Myhr som har lang erfaring som tillitsvalgt i frivilligheten og folkevalgt i fylke og kommune. — Frivilligheten må få lov til å delta i utviklingen, og kommunen må tillate det. Samarbeidet må gå sømløst, sier hun.

I Steinkjer er det utviklet en metodikk for samarbeid mellom kommune og lokalsamfunn som er døpt «Bolystteamet». Er det noe som trengs å løses i innbyggernes samhandling med kommunen, dannes det et team som er satt sammen av lokale representanter og fagpersoner i kommunen.

— Ved hjelp av bolystteamet kan vi som er aktive lokalt bringe fram våre behov i vårt lokalmiljø. Vi trenger ikke å ringe ordføreren om det er noe vi ønsker. Vi

jobber sammen med de andre i bygda og får til de endringene vi ønsker å få til. Bolyst-metodikken bidrar til at vi har lett tilgang til politikerne og til administrasjonen i kommunen, forteller Anne Irene.

KOMPETANSEBYGGING I DISTRIKTENE

Bygdekvinne og daglig leder i Sápmi næringshage, Solveig Ballo, utfordrer den nye regjeringen på å styrke distriktenes evne til innovasjon og nyskaping. Regjeringen må sørge for at det er kunnskap- og kompetansetilbud til stede i lokalsamfunnene våre.

Skal det skapes økonomisk vekst i hele landet må det tilrettelegges for det. Da må ikke regjeringen trekke utdannings- og forskningsinstitusjoner ut av de lokale samfunnene. Utdanningsinstitusjoner er viktige for bygdene — de skaper grunnlag for videreutvikling og at man beholder de unge ressursene i lokalsamfunnet.

— Vi trenger kompetansebygging i distriktene, slår Solveig fast.

— Også har du frivilligheten — den betyr mye for samfunnsutviklingen.

JEG FØLER MEG HJEMME

For syv år siden kom Farah og ektemannen til Norge. De hadde flyktet fra Syria. I 2019 flyttet familien med to barn til Sand i Ryfylket. Det var et sted familien raskt ble inkludert og Farah føler seg hjemme. — Å bo på et fast sted gir meg trygghet og kontroll sier Farah.

At Sand er et lite sted gjør at alle blir kjent med alle, på tvers av alder, bakgrunn og utdanning. Det viser seg også i bygdekvinnelaget. En kveld i måneden fordyper de seg i landene deltakerne i KvinnerUT-prosjektet kommer fra. Én etter én presenterer sitt land. Du blir kjent med kulturen, høytider, klær, nasjonalsang, mat og språk. — Det er kjekt å bli kjent med alt som skjer i samfunnet her. I bygdekvinnelaget snakker vi om alt mulig. Jeg setter stor pris på innsatsen bygdekvinne gjør for å ta imot nye som flytter til bygda, sier hun.

Krav om bygg og velferd

Norges Bygdekvinne ber staten om å utrede løsninger for å kompensere for svakheter i dagens velferdsordning i landbruket.

«Selv om staten har konkludert er denne utfordringen ikke løst.»

— Unni Skadsem

I innspillet til jordbruksforhandlingene ønsket bygdekvinnelaget en økt satsing på matkornet bygg og bedre velferdsordninger for kvinner i Landbruket. For å lykkes med å øke norskandelen av korn til mat må bygg få en sentral plass. Det bør vurderes konkrete tiltak for å øke kunnskapen og interessen for bygg hos forbrukerne.

Bygdekvinne ber om at næringsinntekt på gården og lønnsutbetalinger utenfor gården må behandles hver for seg, slik at bønder kan føde barn eller bli syke uten å risikere økonomisk tap.

Ja til norsk MATPRODUKSJON

Bruddet i jordbruksforhandlingene ble markert i flere aksjoner gjennomført av Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Bygdekvinne fra lokallag, distriktslag, sentralstyret og administrasjonen deltok i markeringene. Vårt budskap er at bonden trenger en lønn å leve av, og vi andre er helt avhengig av at matproduksjonen opprettholdes og økes her i landet. Vi støtter den norske bonden.

Studieforbundet kultur og tradisjon

Studieforbundet som bygdekvinnelaget er tilknyttet gir tilskudd til frivillige organisasjoner som driver opplæring i mange former for folkelig kultur, som husflid, håndverk, folkedans, teater, kystkultur og lokalhistorie.

Opplæringa skjer på mange arenaer — fra enkle og korte kurs til fordyping i forskjellige emner og spesialisering i teknikker, formell kompetanse og studiepoeng. De fleste kursene har en lokal arrangør. Studieforbundet har ansvar for studieplaner og deltar i opplæring av kursarrangører, kurslærere og annet organisasjonsutviklingsarbeid.

De ansatte i Studieforbundet kultur og tradisjon veileder våre lokallag gjennom søknadsprosessen og kan nås på post@kulturogtradisjon.no eller på telefon 61 21 77 50. God informasjon finner du også på kulturogtradisjon.no.

Mangfold på topp

I 2021 lanserte Norges Bygdekvinnelag en sterkere og tydeligere satsning på mangfold innad i organisasjonen. Styret samlet en arbeidsgruppe for å drøfte hvordan vi som organisasjon kan gjøre grep for å oppnå større mangfold.

TEKST: SOSAN ASGARI MOLLESTAD FOTO: LISE BJELLAND

I løpet av vinteren 2021 kom arbeidsgruppen, bestående av fem bygdekvinner med god kjennskap til organisasjonen og et sterkt engasjement i sine lokalsamfunn, sammen for å dele sine tanker om hvordan vi kan gjøre organisasjonen vår mer inkluderende. Arbeidsgruppen fikk tilgang på faglig kompetanse, erfaring og økonomiske ressurser gjennom prosjektet KvinnerUT.

Hovedmålet for arbeidsgruppen var å fremme forslag til tiltak for økt kulturelt og etnisk mangfold blant organisasjonens medlemmer og tillitsvalgte.

Arbeidsgruppen leverte sine innspill til styret i Norges Bygdekvinnelag, som deretter vedtok å legge disse til grunn for bygdekvinnelagets videre arbeid med inkludering og mangfold.

LANG TRADISJON FOR MANGFOLD
Norges Bygdekvinnelag skal speile det mangfoldige samfunnet vi lever i når det gjelder kultur, etnisitet, alder og livssyn, med særlig oppmerksomhet på inkludering av nye innbyggere.

I et Norge preget av større kulturelle, religiøse og sosiale variasjoner må vi

bygdekvinner være åpne for nye måter å være sammen på og søke nye veier til å skape sosiale fellesskap.

Organisasjonens politiske plattform signaliserer tydelig et ønske om å skape et fellesskap mellom alle kvinner i Norge, bygget på felles verdier. Disse må romme forskjeller i kultur, livssyn, leveste og meninger.

Bygdekvinne har en lang tradisjon med å dyrke mangfoldet på tross av våre ulikheter. Å dyrke mangfoldet er et arbeid vi aldri kommer til å bli ferdige med. Det er noe vi må jobbe med hver dag, i alle ledd av organisasjonen og som en naturlig del av vår organisasjonskultur.

Noen kan si at vi er kommet langt allerede og at vi har medlemmer som kommer fra Sverige, Danmark, Finland, Tyskland og Nederland. Vårt ønske er å inkludere kvinner fra hele verden og skape en felles plattform i bygda, der vi formidler felles kulturer og tradisjoner. Sammen har vi en kraft i oss til å forbedre situasjonen for kvinner og skape aksept for demokratiske verdier.

KvinnerUT — Mestring og Kompetanse

Med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB fikk Norges Bygdekvinnelag muligheten til å videreføre prosjektet «KvinnerUT — Mestring og kompetanse» i 2021.

FOTO: OSLO BYGDEKVINNELAG

Oslo Bygdekvinnelag på tur i Slottsparken med KvinnerUT.

Gjennom prosjektet har Norges Bygdekvinnelag gjennomført et systematisk og solid inkluderingsarbeid, og har hatt som mål å etablere læringsarenaer for minoritetskvinner som trenger økt kompetanse for å krysse broen over til arbeidslivet. Å gi kvinner mulighet til å få utvikle seg og trene seg opp i nyttig kunnskap som de ellers ikke ville fått erfaring med, vil kunne gjøre dem mer attraktive for mulige arbeidsgivere.

Smitteverntiltak påvirket aktivitetsnivået blant lokallagene i prosjektet. En del aktiviteter måtte avlyses eller flyttes til et senere tidspunkt, fastlagte planer måtte endres og aktivitetene måtte flyttes utendørs. Mange aktive og engasjerte bygdekvinner

klarte å overvinne disse hindringene. Det ble igangsatt forskjellige kurs og aktiviteter i regi av ulike lokallag. Der det ikke har vært mulighet for å samles fysisk, har lokallagene benyttet seg av digitale løsninger for å møtes, formidle informasjon, gjennomføre kurs og utveksle erfaringer som et tiltak mot isolasjon og utenforskap i en vanskelig tid.

En del lokallag har i 2021 fått på plass lokal finansiering, og har gjennomført kompetansegivende og inkluderende aktiviteter i samarbeid med andre lokale lag, organisasjoner og kommuner. Andre lokallag har gjennomført slike aktiviteter uten ekstern finansiering.

Eksempler på tiltak

- Styret i Norges Bygdekvinnelag skal bidra til bevisstgjørende og holdningsskapende innsats for å fremme og styrke inkluderings- og mangfoldsarbeidet innad i organisasjonen
- Distriktslagene skal ha en inkluderings- og mangfoldsansvarlig med ansvar for å støtte og følge opp av inkluderings- og mangfoldsarbeidet i lokallagene
- Lokallagene skal ha en inkluderings- og mangfoldsansvarlig i styret
- Administrasjonen skal formidle informasjon om aktuelle støtteordninger i forbindelse med inkluderings- og mangfoldsarbeidet til distrikts- og lokallagene

Ny giv for tradisjonsmat og matkunnskap

De to siste årene har Norges Bygdekvinnelag satset stort på formidling av matkultur. I 2020 fikk vi en tildeling fra Sparebankstiftelsen DNB: Tradisjonsmatskolen – bærekraftig matkunnskap. Det har vært stor aktivitet i prosjektet med mye kunnskap, gode møter mellom barn og voksne og stort engasjement for lokal matkultur.

TEKST: INGRID LAMARK FOTO: OLE SKATEN/BLADET TYSNES

Fakta

- 50 lag er tildelt støtte á kroner 12 000.
- I 2021 har 39 lag arrangert 157 samlinger med totalt 654 kurs timer. Lagene har nådd ut til 530 deltakere.
- 271 medlemmer i Norges Bygdekvinnelag har planlagt, ledet og deltatt i aktiviteter.
- Bygdekvinnelagene har lagt ned 2 860 dugnadstimer i prosjektet.

Prosjektet har hatt som mål å sikre overføring av matkunnskap mellom eldre og yngre generasjoner. Bygdekvinne er en kunnskapsressurs, og aktivitetene har ført til gode møter mellom barn og voksne, der deltakerne og bygdekvinne har lært og blitt inspirert av hverandre.

Lokallagene har arrangert praktiske oppgaver for barn og unge — tett knyttet til de lokale matressursene. Deltakerne har fått være med på dyrking og høsting av grønnsaker, plukking av bær, fisketurer, slakting, og å sitte på post under elgjakta. Deltakerne har lært hvor maten kommer fra (se rapporter fra lokallagene).

MATKUNNSKAPEN SPRRER SEG

Prosjektet Tradisjonsmatskolen – bærekraftig matkunnskap har vist at lokallagene i Norges Bygdekvinnelag er kunnskapsrike. Lagene forteller om stor interesse for prosjektet og mange har opplevd at aktivitetene er blitt fullt egnet. Aktivitetene har vært givende for deltakerne og bygdekvinne.

Et deltiltak i prosjektet er at noen lokal- og distriktslag har fått pengestøtte til regionale samarbeidsprosjekter. Her er målet at bygdekvinne lagene skal lage åpne arrangementer sammen med andre kulturorganisasjoner. På denne måten setter vi søkelyset på matkultur som immateriell kulturarv formidlet til en bredere målgruppe. Fem lag har fått støtte til sine prosjekter.

VEIEN VIDERE

Etter prosjektperioden er målet at aktiviteter knyttet til mattradisjoner, kulturarv og bærekraftig bruk av matressursene skal fortsette å være en del av hverdagen i lokallagene. Gjennom satsingen på Tradisjonsmatskolen har mange lokallag gjort seg gode erfaringer med kurs, aktiviteter og arrangementer.

Prosjektene har utviklet et veiledningsmaterieell. Dette er tilgjengelig for lokallagene på bygdekvinnelaget.no.

Rapporter fra lokallagene

GOSSEN

Gossen Bygdekvinnelag med «Tradisjonsmatskolen» samarbeidde med skulen og «Den naturlege skulesekken» i det som vart ein strålende skuledag for 8. klasse på skulen.

Fokus var berekraftig matkunnskap. Her var det ikkje lange vegen frå fisken vart dratt opp frå fjorden til ein hadde den ferdige fiskeburgaren i handa. Det må kunne kallast kortreist og lokal mat.

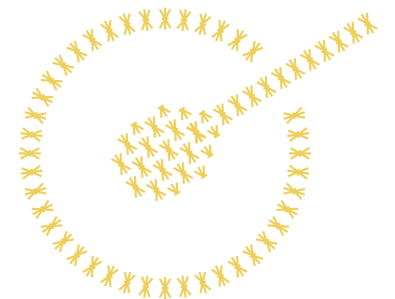
ÅMLI

Vi var så heldige å få med oss en veldig positiv og engasjert klasse og klassekontakt. Elevene har vært svært engasjerte og har deltatt med liv og lyst. De har spurt, fortalt og deltatt aktivt i alle

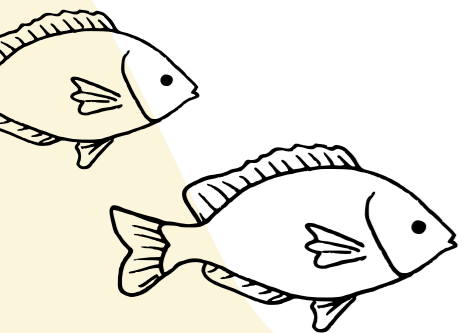
aktiviteter. Skal en spesiell dag trekkes fram tror vi det må være arbeidet med å skjære lam. De var veldig fasinert av prosessen — helt fra slakt til stykningsdeler de kjente igjen. De hadde også mange historier å fortelle rundt prosessen og de likte å få være med å skjære, sage, male kjøttdeig og binde opp lammerull. Det var nok en ny opplevelse for de aller fleste.

SVÆREFJORDEN

Dagane med prosjekt har vore prega av forventning og glede. Dei få av oss i bygdekvinnelaget vårt som fekk vera med, grunna strenge smitteverntreglar, sit at med ei god kjensle av at me har fått overlevere lokale, berekraftige verdiar til lydhøyre og ivrige born.

Bygdekvinne er en kunnskapsressurs, og aktivitetene har ført til gode møter mellom barn og voksne

Engasjerte seg i stortingsvalet

Fram mot Stortingsvalet i 2021 sette bygdekvinnelaga søkjelys på jordvern, skulemat, frivilligheita og breiband med høghastigheit til distrikta. Bygdekvinnelaga sin innsats gav gode resultat.

TEKST ASTRID SEIME | FOTO CESILIE AURBAKKEN

7. juli på Hauer gård i Frogn vart ein fin dag i vakre omgivelser og eit godt møte mellom Landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad og Jorun Henriksen, leiar i Norges Bygdekvinnelag. Bedre rammevilkår for frivilligheita, verdien av å ta vare på tradisjonell matkunnskap og areal for matproduksjon var tema som sto på dagsorden.

Norges Bygdekvinnelag er partipolitisk nøytral, men jobbar interessepolitisk med saker som er viktig for organisasjonen. Ein viktig del av førebuingane for å få med heile organisasjonen var å lage ein valkampakke og lesarinnlegg om dei fire sakene som distrikts- og lokallaga sjølv kunne tilpasse og sende til lokalpressa. I valkampakka fann lokallaga tips og informasjon om dei fire sakene og mange lag hadde lokale aktivitetar og delte innlegg i sosiale media.

Over 100 bygdekvinnelag bidrog med

meir enn 130 lesarinnlegg og nyhende-saker i Nationen, Dag og Tid, Kommunal Rapport og fleire titals lokalaviser. Innlegg om dei fire kampsakene våre i sosiale media, og då særleg på Facebook, ga stort engasjement. Dette bidrog til å vise fram kva Norges Bygdekvinnelag står for.

Arbeidet fram mot valet har gitt resultat: Regjeringa vil gje frivillige organisasjonar full momskompensasjon, gradvis innføre skulemåltid, gje meir pengar til høghastigheitsbreiband og stramme inn på jordvernet.

Våre krav

- **Gratis skulemåltid.** Mange lokallag har jobba for at elevar skal få eit gratis skulemåltid. Dei fleste barn har i dag lange skuledagar og eit gratis skulemåltid er viktig for trivsel, læring og gode matvanar.
- **Nullvisjon for nedbygging av matjord.** Vi treng all matjorda vi har for å produsere mat på norske ressursar og auke graden av sjølvforsyning.
- **Høghastigheitsbreiband til alle.** Dei som bur i distrikta skal kunne ha skule, starte opp verksemdar og ha reell tilgang på digitale tenester, som til dømes helsetenester.
- **Full momskompensasjon for frivillige organisasjonar.** Frivilligheita treng gode rammevilkår. Når frivillige organisasjonar får tilbake meir momskompensasjon kan dei skape endå meir aktivitet og ta ei større rolle i samfunnet.

HØYRING

I samband med statsbudsjettet for 2022 møtte Norges Bygdekvinnelag på høyring i næringskomiteen, kontroll- og forvaltingskomiteen og transport- og kommunikasjonskomiteen. Kravet var pengar til skulemat, breiband og frivilligheita, samt strengare vern av matjord.

Ogndal Bygdekvinnelag støttar kampen for gratis skulemat – serverte varm lunsj til elevane ved Ogndal skule.

Borgny Sletten, leiar i Oppland Bygdekvinnelag, har sendt inn alle lesarinnlegga på vegne av Oppland Bygdekvinnelag. Ho har lagt ved fine bilder av seg sjølv og fått mange innlegg på trykk.

— Å leggje til rette for sunne kosthaldsvaner blant barn gjev sunnare vaner også seinare i livet. Liv Elin Torheim, professor i samfunnsnærings ved OsloMet.

Vi kan spise mer bygg

Norges Bygdekvinnelags testing av ti forskjellige byggsorter viser at det er et stort potensial for å bruke bygg til mange forskjellige matretter. Utvalgte sorter kan være et bidrag til utvikling av nye produkter og flere av disse kan finne veien til butikkhyllene. Med Bygdekvinne lagets bygglab ønsket bygdekvinne lagene å finne fram til en byggsort som kan brukes til alt. Det fant vi ikke, men vi fant at de sortene som i dag går til dyrefôr egner seg best til brødbaking, med sitt innbydende utseende, gode lukt og saftige smak. Her ligger det en stor mulighet for å øke andelen bygg i brød og øke andelen norsk korn i brødet vi spiser til daglig. Kronikk i Nationen 21. januar 2021.

Forbrukere reagerer på merking

På et frokostseminar om opprinnelsesmerking presenterte Forbrukerrådet en undersøkelse som viser at de fleste stoler på merkingen av matvarer, men mange opplever at matvarene ikke er godt merket.

Samtidig føler to av ti seg lurt av måten mat er merket med opprinnelsesland. Ifølge Gunstein Instefjord, fagleder for forbrukerpolitikk i Forbrukerrådet, må informasjonen på pakningen bidra til at det blir enklere for forbrukerne å ta opplyste valg når vi handler mat. Dagligvarebutikker og matvareprodusenter må lytte til kundene og merke emballasjen tydeligere med opprinnelsesmerking. Leder i Norges Bygdekvinne lag, Jorun Henriksen, etterlyser endringer i regelverket for opprinnelsesmerking. Hun oppfordrer til at merking av opprinnelsesland må gjelde for alle matvarer, også varer som brød og annen bakst. Seminaret ble arrangert av Forbrukerrådet, Norges Bygdekvinne lag, Norges Bondelag og Coop Norge.

«To av ti føler seg lurt av måten mat er merket med opprinnelsesland»

– Ida Lagos Andersen, seniorrådgiver i Forbrukerrådet

KLIMAMELDINGEN: VELG NORSK MAT FREMFOR LANG- REIST RIS OG PASTA

Forbrukerne må få vite hvorfor det er bra for miljøet at vi spiser norske grønnsaker, mer bygg i maten og at vi må spise hele dyret

– Jorun Henriksen

– Skal klimamålene for Norge nås må vi sikre jorda vår til matproduksjon, legge til rette for fornuftig bruk av matressursene og for et variert kosthold, sa Jorun Henriksen, leder i Norges Bygdekvinne lag til energi- og miljøkomiteen på Stortinget.

Matproduksjon og matjord bidrar til klimagassutslipp, men matjorda bidrar også til et betydelig opptak av CO₂. Med gode rutiner i landbruket kan nivået av det årlige CO₂-utslippet til atmosfæren utlignes, noe som igjen vil øke karbonnivået i jorda.

Det er ikke klimavennlig å importere den maten vi kan produsere selv. Det er heller ikke klimavennlig å være avhengig av å importere fôr fra andre land, der vi kan bruke våre egne beiteressurser av god kvalitet.

– Forbrukerne må få informasjon om de miljømessige fordelene ved å velge norsk mat framfor langreist ris og pasta. De må få vite hvorfor det er bra for miljøet at vi spiser norske grønnsaker, mer bygg i maten og at vi må spise hele dyret, forklarte Henriksen under høringen.

Sunne, norske grønnsaker FINNER DU I FRYSEDISKEN

Fryste, norske grønnsaker er like sunne som ferske, importerte grønnsaker om du ikke dummer deg ut på kjøkkenet. Du trenger bare å følge med på koketida.

TEKST: HELLE CECILIE BERGER
FOTO: NOFIMA

– Tilberedningen har større betydning for næringsinnholdet i grønnsakene enn om råvarene er ferske eller fryste, sier Sidsel Fiskaa Hagen, forsker på frukt og grønnsaker hos Nofima.

Hagen har forsket på kvalitet og næringsinnhold i frosne, norske grønnsaker i prosjektet «Økt sortiment, kvalitet og verdi av fryste norske grønnsaker». Innfrysing er en god metode for å forlenge holdbarheten på grønnsaker, ifølge Hagen. Industrielt innfrosne grønnsaker har vanligvis en holdbarhet på opptil halvannet år.

I Norge skjer innfrysing av grønnsaker raskt og ved lavest mulig temperatur. Det gjør produsentene som forsyner oss med norske grønnsaker for å bevare mest mulig av næringsstoffene. Før innfrysing varmebehandles grønnsakene. Det gjøres for å inaktivere enzymer som ellers ville gjort at grønnsakene harskner og bryter ned næringsstoffene under fryselagring.

Det er også et lurt tips at du bare tar opp den mengden grønnsaker du trenger til middagen. Hagen forklarer at om kvaliteten på de fryste grønnsakene skal bevares lengst mulig, er det viktig at de ikke tines for så å fryses igjen.

Ønsker du å spise norske grønnsaker året rundt, er rådet fra forskeren klart:

– Om du vil spise kortreist mat og støtte lokale produsenter kan fryste grønnsaker være et bedre alternativ i deler av året hvor grønnsakene er importert, sier Hagen.

DEN STORE bygdefesten

Norges Bygdeungdomslag og Norges Bygdekvinnelag gikk sammen om å ønske den nye rødgrønne regjeringen velkommen på Slottsplassen 14. september.

Med seg i arbeidet sendte vi de nye statsrådene det viktige budskapet om at de vil få masse unikt og flott igjen om de satser på levende bygder. I forkant av regjeringsskiftet spurte vi våre medlemmer om hvilke ressurser vi har i bygdene våre. En liste over alle ressursene hengte vi rundt halsen på alkoholfri fruktvin fra Bygde-Norge som vi overrakte den nye regjeringen. «Den store bygdefesten — sats på levende bygder» stod det på banneret som vi sammen malte kvelden før. Vi viftet med parolene «Få swing på bygda» og «Bli med på dansen», mens vi ropte ut budskapet. Vi i Norges Bygdeungdomslag og Norges Bygdekvinnelag kommer til å følge godt med og passe på at regjeringen holder det de lover. Gjør de ikke det, kan det være at vi byr dem opp til dans igjen.

BYGDAS RESSURSER

Vi har samlet inn noen av bygdas ressurser. Lykke til med å lage levende bygder over hele landet!

DUGNADSÅND OG FRIVILLIGHET

- Se muligheter
- Samarbeid på tvers av generasjoner
- Inkludering
- Lagånd
- Ta ansvar
- Mattradisjoner
- Lagspill for en levende, grønn bygd
- Gründere
- Naturforvaltere
- Bruker ressursene i hele landet
- Fellesskap og samarbeid
- Varm bygd
- Bønder som produserer mat til deg og meg
- Skogbruk og landbruk
- Ungdom
- Folk som stiller opp når det gjelder
- Storslått natur og rikt kulturlandskap
- Muligheter for primærnæringer

Bygdekvinnelaget i media

Engasjerte bygdekvinner har gjort seg bemerket i media dette året. I forkant av Stortingsvalget sendte lokallag, distriktslag og sentralledd inn mer enn 130 leserinnlegg til aviser rundt om i landet, der vi argumenterte for våre valgkampsaker.

TEKST: HELLE CECILIE BERGER
FOTO: TALE HAMMERØ ELLINGVÅG

Vi har i 2021 hatt 2.321 medieoppslag i lokale, regionale og riksdekkende medier. Det er en økning på 248 oppslag fra året før. Flest oppslag har vi hatt i Nationen, Avisa Hordaland og Jarlsberg Blad. Den totale medieaktiviteten ga en annonseverdi på 38,2 millioner kroner, ifølge Retriever. 89 prosent av oppslagene var i lokale aviser, mens ni prosent var i riksdekkende aviser.

Høyest mediedekning hadde vi i august, september og oktober. En viktig forklaring på høy medieoppmerksomhet denne perioden var at våre lokal- og distriktslag kunne sende inn fire forskjellige leserinnlegg til sine lokal- og distriktsaviser med våre valgkampsaker i forkant av Stortingsvalget. Mer enn 130 leserinnlegg ble sendt inn av over 100 bygdekvinnelag.

MYNEWSDESK

Nytt av året er at vi abonnerer på den digitale nyhetsformidlingstjenesten mynewsdesk.com. Artikler, blogger og pressemeldinger kan formidles fra oss til nyhetsredaksjoner i hele landet, med mål

INSTAGRAM

3.012 FØLGERE
309 NYE FØLGERE

MEST POPULÆRE
INNLEGG

«Vi støtter
bonden — Ja til
norsk matproduksjon»

REKKEVIDDE: 2.418

om at mediene publiserer innholdet i sine mediekanaler. Et eksempel på hvordan formidlingen fungerer var at pressemeldingen «Sunne, norske grønnsaker finner du i frysedisken» ble fanget opp av Nynorsk pressekontor. De formidlet nyheten videre, og den ble trykket i Nationen og Grannar. Pressemeldingen ble trykket i sin helhet hos ABCnyheter.no. Vi fikk også omtale av årets lokallag, vår valgsak «Bredbånd til alle» og «Skolemat på FNs toppmøte» i aviser som Østlendingen, Arbeidets Rett, Nationen og ABCnyheter.

BYGDEKVINNELAGET.NO

Vi er mange rundt omkring i landet som lager og legger ut stoff på nettsiden vår. Til sammen gir vi et bredt bilde av aktiviteter og politisk engasjement på lokalt-, distrikts- og sentralt nivå i organisasjonen vår. Totalt har dette gitt en

Vi gleder oss over lokallag som gjør seg synlige med gode og innholdsrike hjemmesider

vekst i antall sidevisninger i 2021 på nærmere åtte prosent sammenlignet med det vi hadde i 2020. Vi tiltrekker oss også flere brukere på siden og har økt med 15 prosent sammenlignet med fjoråret. Trenden med at flest besøkere vår nettside etter søk på Google, fortsetter i år. 64 prosent av våre besøkende kom via søkemotoren og 22 prosent kom via sosiale medier som Facebook.

At nordmenn fortsatt er opptatt av å lage mat og drikke selv kan vi også i år lese ut av statistikken. Artikkelen som fikk flest besøk på bygdekvinnelaget.no var en gammel travet, «Sivs søte saft av svarturbær» med 12.892 sidebesøk. Best besøkte artikkel fra lokallag er for andre år på rad «Hva kan du bruke eggeplommene til?» med 5.689 sidevisninger.

Vi gleder oss over lokallag som gjør seg synlige med gode og innholdsrike hjemmesider. Det er også til stor hjelp for oss i sentralleddet som kan dele tips til fine aktiviteter og til å styrke det sosiale fellesskapet.

BYGDEKVINNER

Det er gitt ut fire utgaver av vårt medlemsblad i 2021. Opplaget har vært på 12.500 eksemplarer. Hovedtemaene har vært: Spis frosne, norske grønnsaker, Stortingsvalget 2021, veien til et inkluderende fellesskap og det gode liv på bygda. Bygdekvinner har som mål å speile alle ledd i organisasjonen, formidle våre prosjekter og interessepolitiske saker. Erfaringene viser at vi når ut til mange og skaper mye entusiasme.

Statistikk

OPPSLAG I MEDIA

OPPSLAG I MEDIA 2.321 (+12%)

89% LOKALE MEDIA

9% RIKSMEDIA

MEST PRESSEDEKNING:

NATIONEN (55 OPPSLAG)

ANNONSEVERDI: 38,2 MILLIONER KRONER

BYGDEKVINNELAGET.NO

SIDEVISNINGER 390.144 (+8%)

BRUKERE: 126.489 (+15%)

64% ORGANISK SØK

22% SOSIALE MEDIA

MEST LESTE NETTSAK:

SIVS SØTE SAFT AV SVARTURBÆR

(12.892 SIDEVISNINGER)

FACEBOOK.NO

8.910 FØLGERE

TILVEKST PÅ 557 NYE FØLGERE

MEST POPULÆRE FACEBOOK-INNLEGG:

«Vi støtter bonden

- Ja til norsk matproduksjon»

«Bygdekvinnelaget støtter bruddet og bondeopprøret under årets jordbruksforhandlinger»

Lovfestet rett til skolemat i Guatemala

Det er vanskelig å konsentrere seg om å jobbe eller lære nye ting hvis magen er tom. Barn trenger næringsrik mat for å vokse, lære og trives. Skolemåltidet er en nøkkel. Guatemala er blant landene som har lovfestet retten til gratis skolemat for alle barn og unge.

TEKST: CESILIE AURBAKKEN
FOTO: WALDO LOPEZ

FAKTA

64 000 kroner er summen lokallagene har samlet inn til Guatemala i 2021. Norges Bygdekvinnelag oppfordrer lokallag og medlemmer til å støtte arbeidet. Bidrag kan settes inn på konto 9365.18.67841.

Norges Bygdekvinnelag inngikk en ny treårig avtale med Utviklingsfondet for perioden 2022–2024.

«Tilbud om skolemat betraktes som et fremskritt for landet»

– Marco Chávez

I rike land er skolemat en viktig kilde til god og næringsrik mat. I et fattig land som Guatemala er gratis skolemat i tillegg et viktig insentiv for å sende barna til

skolen. For mange barn er skolemåltidet det eneste måltidet de får i løpet av dagen.

SKOLEMAT AVGJØRENDE

Den sosiale ulikheten er høy i Guatemala. Selv om landet er rikt på viktige naturressurser, så lever over halvparten av befolkningen i fattigdom. Blant urfolk i fjellområdene hvor Utviklingsfondet og Bygdekvinnelaget har prosjekt, er hele åtte av ti barn underernærte. Dette kan gi varige helseskader.

Guatemala er også hardt rammet av klimaendringer. Det er et av landene i verden som påvirkes aller mest av ekstremvær. Orkaner, tørke og flom kommer stadig hyppigere. Under- og feilernæring er et stort problem i landet.

Med dette som bakteppe ble loven om skolemat innført i 2017. Hensikten med loven er å fremme bedre ernæring, helse og sunn mat for alle barn og ungdom. I tillegg slår loven fast at skolemater skal kjøpes av lokale bønder for å styrke familiejordbruket og det lokale markedet.

— Det er flere utfordringer med skolematordningen i Guatemala. På tross av mangler

ved ordningen må tilbud om skolemat betraktes som et fremskritt for landet, forteller Marco Chávez, som arbeider aktivt for å bedre skolematordningen i landet.

SKOLEMAT I FN

På FNs toppmøte 23. september var skolemat tema. Skolemat er en del av løsningen for å nå FNs bærekraftsmål om nok og næringsrik mat til alle.

Behandlingen av den internasjonale skolematkoalisjonens initiativ kan ses på som et råd om å innføre skolemat, og at den bør tuftes på lokal produksjon og kultur.

Den internasjonale skolematkoalisjonens initiativ ble høsten 2021 støttet av FAO, UNESCO, UNICEF, WHO og Verdens matvareprogram (WFP). Bak initiativet sto regjeringer og sivilsamfunn fra mer enn 60 land, deriblant Norges Bygdekvinnelag. Koalisjonen ble støttet av den norske regjeringen. Koalisjonen har som visjon å gi alle barn i nød en mulighet til å motta et næringsrikt måltid på skolen innen 2030. De fem FN organisasjonene sier i sin støtte at der det er mulig kan det brukes lokalt dyrket mat og støtte nasjonale og lokale markeder og matsystemer.

For Norges Bygdekvinnelag er det viktig at norske myndigheter følger opp denne tilrådingen internasjonalt og nasjonalt, og at de ser sammenhengen mellom FN-organisasjonenes råd og innføring av et skolemåltid i Norge.

Kronikk

Skolemat på FNs toppmøte

Distribueringen av råvarer til skolemat i Guatemala.

Nationen publiserte 16. september 2021 en kronikk av Jan Thomas Odegard, daglig leder i Utviklingsfondet og Cesilie Aurbakken, generalsekretær Norges Bygdekvinnelag, vedrørende innføring av skolemat i alle land (utdrag): 23. september kan FN konkludere med at sko-

lemat tuftet på lokale matsystemer er et av flere sentrale tiltak for å nå bærekraftmålene. Det er derfor viktig at norske myndigheter stiller seg bak forslaget, og at tiden nå er inne for å innføre en lovfestet rett til gratis skolemat for alle barn i Norge.

Lokallag 2021

I 2021 har lokallagene i Norges Bygdekvinnelag vist et imponerende engasjement i nasjonale satsinger som Tradisjonsmatskolen, KvinnerUT og Stortingsvalget, og egne lokale aktiviteter. Mange lag har jobbet for bedre synlighet på nettsider, i lokalaviser og i sosiale medier. Verveinnsatsen har vært imponerende i et utfordrende koronaår.

MØTER

1273 Styremøter
1384 Medlemsmøter
1033 Åpne møter og arrangementer med 31892 deltakere

Antall rapporterte deltakere på åpne møter og arrangementer

11 861

ANTALL
LOKALLAG:
428

BESTE
VERVELAG:
EIDSKOG
BYGDEKVINNELAG
(Hedmark)

24
NYE
MEDLEMMER

DE STØRSTE LOKALLAGENE

OMVIKDALEN
BYGDEKVINNELAG
(Hordaland)
109 medlemmer

BJERKREIM
BYGDEKVINNELAG
(Rogaland)
107 medlemmer

VARHAUG
BYGDEKVINNELAG
(Rogaland)
104 medlemmer

NYE LOKALLAG

AKKARFJORD
BYGDEKVINNELAG
(Finnmark)

NEDLAGTE LOKALLAG

HERADSBYGD
BYGDEKVINNELAG
(Hedmark)

EIKEN
BYGDEKVINNELAG
(Vest-Agder)

MELHUS
BYGDEKVINNELAG,
(Sør-Trøndelag)

MEST POPULÆRE NETTSAKER

fra lokallag publisert i 2021:

GLUTENFRI VANNBAKKELS
Asker Bygdekvinnelag

673 visninger

GOD PÅSKE
Undrumsdal Bygdekvinnelag

500 visninger

HVORFOR SITTE INNE,
NÅR ALT HÅP ER UTE?
Bratsberg Bygdekvinnelag

436 visninger

Årets lokallag

Rendalen Bygdekvinnelag

— Vi setter stor pris på å få denne anerkjennelsen. Det er en pris til alle medlemmene som stiller opp på smått og stort av aktiviteter og dugnader. Det betyr mye for oss at engasjementet vårt for lokalsamfunnet blir verdsatt også utenfor bygda, sier Gro Undseth Romenstad og Gerd Janne Storli Simensen i Rendalen Bygdekvinnelag.

TEKST OG FOTO: HELLE CECILIE BERGER

Medlemmene i Rendalen Bygdekvinnelag setter stor pris på at innsatsen deres blir verdsatt i ei bygd som er kjent for å stille opp for hverandre.

— Dugnadsånden lever i beste velgående her i bygda vår. Sammen er vi et superlag, sier Gro og Gerd Janne.

Bygdekvinnelaget i Rendalen er en viktig bidragsyter for å styrke og synliggjøre kvinnefellesskapet i lokalsamfunnet, på tvers av grendestruktur, alder og interesser. Laget har mange medlemmer som bidrar og deltar inn i aktivitetene som arrangeres gjennom året. Bygdekvinnene bidrar til å spre velvilje, glede, stå-på-vilje og engasjement.

SOSIALE AKTIVITETER

Til tross for strenge restriksjoner på

grunn av koronapandemien har lokallaget holdt oppe den sosiale aktiviteten.

De arrangerte hyggekveld på «Blomstergalleriet», der alle fikk pynte sitt eget hjerte. Inspirasjonen fikk de fra lederen av Blomstergalleriet. De passet også på å handle i butikken.

— De minoritetsspråklige kvinnene i bygda var invitert og kom. Dette var et åpent arrangement og det kom også deltakere som ikke var medlemmer, sier styret.

Bygdekvinnene deltok i prosjektet «Fra fjell til fat» på Berger skole. Sammen med elevene bidro bygdekvinnelaget med en dag fylt med flatbrødbaking og øving i å skjære og male kjøtt og koke

rendalshakk. Det ble en unik dag for elever, lærere og bygdekvinner.

TRADISJONELLE OG NYE AKTIVITETER

Aktivitetene bygdekvinnene hvert år setter på planen er en miks av nye og tradisjonelle. Rakfisklaget i januar er en flott tradisjon som holdes i hevd med stor glede. Likeså høstturen for medlemmene. Rundt 20 til 25 deltar hvert år på disse arrangementene. De holder også kurs i takkebakst og bunadssøm. Lokallaget har idémelding for å finne fram til nye aktiviteter og jobber aktivt for å finne fram til nye kurs.

SOSIALE MEDIER

Rendalen Bygdekvinnelag bruker nettsiden sin og Facebook aktivt med jevnlike oppdateringer. Det er viktig å være synlig digitalt og å invitere, informere og fortelle hvem de er og hva laget står for. Nettsiden til Rendalen Bygdekvinnelag er godt besøkt. Det samme er Facebook-siden som har et anselig antall følgere.

Årets lokallag 2020

Fra venstre Odveig Høye, Gro Undseth Romenstad, Else Oline Akre Haugseth, Brynhild Lervang og Karin Rugsveen, sammen med Jorun Henriksen, leder i Norges Bygdekvinnelag.

Bygdekvinnelaget ute i naturen

Ingenting stopper bygdekvinnene i å være sosiale. Når strenge koronarestriksjoner stopper møter og kurs innendørs, har mange møttes ute. Her er noen eksempler på turaktiviteter bygdekvinnene har invitert til i 2021.

BIRI

Måneskinnsturer

Biri Bygdekvinnelag oppfordret venner og medlemmer til å spenne på seg skiene og bli med på måneskinnsturer vinteren 2021. I slutten av januar vandret 11 spreke damer innover skiløypa i minus 16 grader. Snøen knirket og månen lystet vei. — Da vi kom fram til koia sto bålpanna klar, så det var bare å fyre opp. Vi stekte pølser og hadde en fin prat, skriver Biri Bygdekvinnelag på Facebook.

SKARE

Haustattur i nærområdet

Ein kjekk haustattur i flotte omgjevnader hadde vi i Skare Bygdekvinnelag. Turen gikk frå Hildalsstølen og inn til Instestøl. Ni medlemmar møtte opp. Litt regn og vind var det, men fint for kropp og sjel å komme seg ut i naturen. Fine fargar i fjellet no. Etter turen var vi inne hjå Kari Anne som har hytte på Hildalsstølen. Ho varta opp med eplekake og kaffe! Der gikk drøsen flittig før vi tok på heimveg.

HOLT

6 turer

Holt Bygdekvinnelag har invitert til seks bli kjent-turer i kommunen. På hver tur har det vært med en kjentmann som har fortalt om stedene de har besøkt. Tiltaket har vært populært og rundt 20 deltakere har vært med hver gang. Den første turen ble annonsert i lokalavisen. Invitasjon til alle turene ble postet på lagets Facebook-side. — Mange har satt pris på turene, som har vært bra for kropp og sjel, forteller Tuen Rosseland, leder i Holt Bygdekvinnelag.

EIDSBYGDA

Rebusløp

I påsken laget Eidsbygda Bygdekvinnelag quiz rundt Oravatnet. — Det var 12 poster rundt vannet. Svarene på spørsmålene var slått opp på siste post, ved elva som renner ut av Oravatnet. Vi syntes det var litt stusslig å ikke ha noen aktiviteter under pandemien, så derfor fant vi på dette. Et slikt rebusløp rundt Oravatnet er jo veldig koronavennlig, forteller Anita Brude Hollingsæter.

SKJELSTADMARK

Fikk lære om tradisjonsmat

Femte trinn ved Skjelstadmark oppvekstsenter besøkte Mona Raaen for å lære om sammenhengen mellom tradisjonsmat og bærekraft.

Det lokale bygdekvinnelaget samarbeider med oppvekstsenteret om prosjektet. Åse Gresseth i Skjelstadmark Bygdekvinnelag forteller til Stjørdals-Nytt at laget har valgt fire temaer de skal jobbe med: frukt og bær, melk, potet og korn. Når de jobbet med temaet melk var elevene med på fjøsstell hos Mona Raaen og det ble kokt gomme. Elevene ble delt opp i grupper der en var med på fjøsstell, en annen begynte å lage gomme og den siste satte poteter. Elevene byttet på oppgavene slik at alle fikk prøve seg på alt. I fjøset var de med på fôring, melking, måtte skit, børstet kyrne og matet kalver. På kjøkkenet brukte elevene av melken fra tanken da de skulle lage gomme. Bygdekvinnene møtte opp på skolen dagen etter og passet på kjelen med gomme. Elevene var innom kjøkkenet flere ganger i løpet av skoledagen, rørte i gryta og fulgte med. — På slutten av skoledagen fikk deltakerne servert nystekte vafler med nykokt gomme. I tillegg fikk alle med seg et lite beger hjem. Vi fikk inntrykk av at elevene synes dette var moro og interessant, sier Gresseth.

SPYDEBERG

Bærekraftig matkunnskap

En gjeng ivrige unger i Spydeberg gjennomførte første del av kurset «bærekraftig matkunnskap».

Lokalt hos oss har vi valgt å kalle kurset «Fra jord til bord». Det ble en fantastisk fin dag. Vi høstet rabarbra som vi lagde syltetøy og saft av, vi laget skilt til åkere, møkk ble spadd opp og vi brukte krafser i jorda. På den andre samlingen hadde vi fokus på ville vekster. Vi drakk saft av geitrams og høstet ville vekster som vi pyntet kjeksene med. Vi kokte også jordbærsyltetøy til scones av spelt og høstet inn brennesle. Hønene blir veldig glade hvis de får tørkede brennesler til fôr i vinter, det er ikke bare vi mennesker som har bruk for de ekstra vitaminene. Varmen gjorde at det ble en kort lukeøkt i åkeren. Vi fikk konstateret at noen planter har hatt det godt siden sist, andre ikke. Vi håper at vi klarte å inspirere barna til å bruke mer av det som vokser rundt oss, og at de tør å prøve seg på noen av oppskriftene de fikk med seg hjem.

STORD

Utsolgt på fire timer

Vi i Stord Bygdekvinnelag la ut tilbud om kursing i potetkaker og nordlandskaker på Facebook og epost.

Interessen var mye større enn vi kunne håndtere på ett kurs. Det ble sagt fra om at de som ikke var medlemmer ville bli prioritert på kurset. Åtte damer møtte med forkle og godt humør en torsdagskveld. Poteter hadde vi skrelt på forhånd, og de var ferdig kokt da kursdeltagerne kom. Det var to damer på hver gruppe, og de fikk begynne med å lage deigene selv. Ikke alle kaker ble like runde, men så skal de da heller ikke spises hele. Rigmor Vikane, vår mentor i takkebakst, og Marit Anne Heimvik gikk rundt og ga gode råd og oppmuntring. Alle var veldig flinke. Det som ble fremhevet av deltakerne som positivt, var at de slapp å ha med seg noe til kurset. Alt av utstyr og ingredienser ble ordnet av oss. Det ble imidlertid mye kaffemat å ta med hjem. Vi brukte oppskriften til Kari Støfringsdal på potetkaker.

YTRE HOBØL

MORGENGRØT HAR POSITIV EFFEKT

Tre dager i uka serverer Ytre Hobøl Bygdekvinnelag frokostgrøt til elevene på barneskolen i bygda.

Matservering er et av flere tiltak i «Røre-prosjektet» i Viken. Prosjektet er et samarbeid med fylkeskommunen og Sparebankstiftelsen DnB. — Grøten vi serverer er noen ganger havregrøt og noen ganger byggrynsgøt — ungene merker ikke forskjell, forteller Marit Hoff Lund, leder i Ytre Hobøl Bygdekvinnelag.

Grøtserveringen starter klokka halv ni, men allerede 10 minutter før stiller ungene seg i kø utenfor skolekjøkkenet. Grøttallerkener og

—skjeer har bygdekvinnene fått gratis fra bruktbutikken «Bærekraft og innsats for andre». Skolebussen kommer noen ganger litt sent. Da får elevene lov til å ta med grøten inn i klasserommet.

— Etter et evalueringsmøte med rektor og Røre-koordinatoren kom det frem at de allerede merker positiv virkning av tiltaket, spesielt for elever som trenger ekstra ressurser, forteller en fornøyd bygdekvinnelagsleder.

Bygdekvinnene i Ytre Hobøl har satt seg som mål å servere barna grøt hele skoleåret 2021/2022.

Rektor og Røre-koordinator merker allerede positiv virkning av tiltaket

Lokallag

LOTE

BRUK LOKALE RÅVARER

På verdens matvaredag, 16. oktober, delte Lote Bygdekvinnelag i Vestland ut velsmakende epler høstet i bygda.

På verdens matvaredag, 16. oktober, delte Lote Bygdekvinnelag i Vestland ut velsmakende epler høstet i bygda. Med eplene fulgte et budskap om at maten ikke trenger å ha reist langt med fly og lage stort klimaavtrykk for å være god. På forhånd hadde Fjordbladet intervjuet Anne Britt Lotsberg, som er lederen i laget. Budskapet fra Anne Britt er at vi bør spise maten som dyrkes lokalt.

I artikkelen deler bygdekvinnene egne oppskrifter for å vise alt det spennende som kan lages av epler — fra kaker og desserter til pizza. Om det blir mye epler, foreslår Anne Britt å lage eplemos og fryse det ned. Styremedlem Lise Grønbrukt pleier å rense eplene og skjære dem i skiver som hun fryser ned. Eplebitene er fine å bruke til eplekaker og muffins.

Foto: Nittedal og Hakadal Bygdekvinnevalg

NITTEDAL OG HAKADAL

GA ORDFØREREN LUNSJ

Hvordan markere skuffelsen over bruddet i årets jordbruksoppgjør? Sammen med det lokale bondelaget overrakte Nittedal og Hakadal Bygdekvinnevalg en kurv med lunsj til ordfører Inge Solli.

Hvordan markere skuffelsen over bruddet i årets jordbruksoppgjør? Sammen med det lokale bondelaget overrakte Nittedal og Hakadal Bygdekvinnevalg en kurv med lunsj til ordfører Inge Solli. Kurven var selvfølgelig fylt opp med norsk mat og ble fulgt av en oppfordring til ordføreren om å støtte bondeopprøret. Leder i bygdekvinnevalget, Kari Frank, forklarte

at bøndene bidrar til god forvaltning av kulturlandskapet i bygda, noe som er viktig for et levende Nittedal. — Hva skal barnebarna våre spise? Det må vi tenke på nå. Og kvinner er lønnsstaperne også i bondenæringen. Hvor lenge vil stor-samfunnet si at det er greit? spurte Kari Frank.

Bruk din forbrukermakt

Resolusjoner fra våre distriktslag viser bygdekvinnevalg som kritiske og bevisste forbrukere.

HEDMARK

Matvarekjedene Norgesgruppen, Rema 1000 og Coop står for over 99 prosent av Norges matvarehandel. De har stor makt til å bestemme hva vi spiser og til hvilken pris. Kjedene fyller butikkhyllene med sine egne merkevarer (EMV). Dette utgjør nesten 40 prosent av alle varer som finnes i butikkene. EMV er produkter som ofte har ukjent opprinnelse og annet innhold enn sammenlignbare produkter fra produsenter vi kjenner fra før. Matvarekjedene skryter av at de senker prisene og at nordmenn kan stole på at prispress fører til billigere mat til forbrukerne. Ser vi bort fra kjedene selv, finnes det ingen vinnere. Råvareprodusenten og foredlingsbedriftene, bonden og fiskeren får redusert betaling eller vanskelig omsetning av sine produkter. Forbrukerne får mindre utvalg og til slutt betaler vi samme pris som før. Vi oppfordrer forbrukerne til å ta bevisste valg i matbutikken. Ta vår felles makt som forbrukere på alvor. La oss sammen kreve flere valgmuligheter og større utvalg i matvarebutikkene. Produktene vi kjøper må være tydelig merket med opprinnelsesland, ingredienser og tilsetningsstoffer. La oss sammen snu matvarekjedenes makt til forbrukermakt.

Uttalelse fra årsmøtet i Hedmark Bygdekvinnevalg

NORD-TRØNDELAG

I nærbutikken finner vi ikke skreien fra Rørvik eller lammelåret fra Røyrvik. På emballasjen står det Coop, Rema, Eldorado og First Price, kjedenes egne merkevarer (EMV). I dag står EMV for rundt 40 prosent av vareutvalget. Bygdekvinnevalg i Nord-Trøndelag vil ha tilbake forbrukermakta. Vi har krav på å vite om maten vi kjøper er produsert i Norge, og om den trygg, sunn og bærekraftig. Vi heier på produsenter som utvikler lokal, innovativ mat. Vi forventer å finne disse varene i nærbutikken, side om side med mat bygget på lokale mattradisjoner. Bygdekvinnevalg utfordrer kjedene og den lokale kjøpmannen til å lytte til våre, kundenes, stemmer. Vi vil ha tydelig merking av produsent og produksjonssted på alle matprodukter. Først da kan vi se at maten vi kjøper er en del av et bærekraftig kretsløp som også bidrar til utvikling av levende bygder.

Uttalelse fra årsmøtet i Nord-Trøndelag Bygdekvinnevalg

HESKESTAD

BER BYGDA SLÅ RING OM NÆRbutikken

Coopbutikken på Ualand i Rogaland er besluttet nedlagt. Flere år med fallende omsetning gjør at Coop Marked vurderer at butikken ikke lenger er levedyktig.

Samtidig utfordrer samvirket bygdefolket til å slå ring om nærbutikken sin slik at omsetningen øker. Heskestad og Ualand Bygdeutvikling er blant aktørene som nå har engasjert seg for å få opp handelen. — Folk forstår ikke hva de mister før butikken faktisk er nedlagt. Butikken er ikke bare en butikk, det er et treffpunkt i bygda og det er helt essensielt for å kunne bo her, sier Mariann Tjørn, nestleder i Heskestad og Ualand Bygdeutvikling til Dalane tidende. Tjørn er også leder i Heskestad Bygdekvinnevalg og ansatt i den lokale barnehagen.

Foto: Anette Larsen, Aass, Aivsen, Agder

TELEMARK

Fri for søppel

Langs veiene blir det slengt alt fra papir og plast til glass og metallbokser. Dette er farlig søppel. Husdyrene våre kan få i seg mindre fragmenter når de beiter. Fragmentene samler seg opp i fordøyelsessystemet og kan forårsake store smerter. I verste fall må dyrene avlives.

Søppelet vi kaster fra oss på dyrka mark kan komme med i føret under innhøsting.

Med dagens innhøstingsmetoder vil glass bli knust og metallbokser klemt sammen og sprekke opp. Glasskår og metallflak som ligger gjemt i høyballen vil skjære opp dyrene innvendig. Vi i bygdekvinnevalget inviterer deg med på dugnad for å holde dyrka mark og beiteområder fri for søppel.

Foto: Tom Hardy

LOHKKIIDČÁLUS:

VUOSTÁLASTIT VEARUHEAME EAKTODÁHTOLAŠ BARGGUIN

Borgemánus 2021 deaddiluvvui lohkkidčálus sihke Altaposten, Finnmark Dagblad aviissas ja Ávviris. Čállosa almmuhii Norges Bygdekvinneleg jodiheddji Jorun Henriksen ja Deanu Bygdekvinneleg jodiheddji Merete Helander sáttasáni ovddidan dihte loktet árvvu Norgga eaktodáhtolaš barggu ja dárbbu buoridit rávdaveavttu.

Dás lea oassi čállosis: Eaktodáhtolaš barggut mielddisbuktá sihke buoret ja fátmastit servodaga. Manne vearuhit eaktodáhtolaš servviid veahkkálasbargguid? Dán gal háliida Norges Bygdekvinneleg heaittihuvvot.

Stuorra oassi mánáid ja nuoraid astoáiggedoaimmat, valástallandoaimmat, lávlunjoavkkut, searvadahttin, ja demokratiijahuksen sorjasta veahkkálasbarggu bokte. Ráđdehus cealká ahte sii nannejit eaktodáhtolaš suoggi, ja dan mávssolaš servodatávki mii ovddastuvvo. Dál lea áigi nannet organisašuvnnaid ruhtadili. Eaktodáhtolaš doaimmat dárbbašit buori ja bastevaš ravdameari mii álkida ja movttidahtta barggu mii dáhko ollu servviin.

Otne mearridit politihkkárat guhtemuš momsalgoggoluid galget buhtadit. Dát mielddisbuktá ahte stáhta vearuha eaktodáhtolaš eaktodáhtolaš barggu. Mii gohččut dán bokte Stuorradikki meannudit heaitit vearuheames eaktodáhtolaš servviid.

LESERINLEGG:

NEI TIL SKATT PÅ FRIVILLIGHET

I august 2021 publiserte Altaposten, Finnmark Dagblad og Avvir (samisk avis) et leserinnlegg av Jorun Henriksen, leder i Norges Bygdekvinneleg og Merete Sabbasen Helander, leder i Tana Bygdekvinneleg. Her var budskapet å få frem verdien av frivilligheten i det norske samfunnet og behovet for gode rammevilkår (utdrag):

Frivilligheten gir oss et bedre og mer inkluderende samfunn. Hvorfor er det da slik at frivillige organisasjoners dugnadsinnsats skattlegges? Tusenvis av barn og unges fritidsaktiviteter, idrettsaktiviteter, sangkor, inkludering og demokratibyggning er avhengige av frivilligheten.

Regjeringen sier at de vil legge til rette for frivillig sektor. Da er det på høy tid å bedre frivillige organisasjoners økonomi. Frivilligheten trenger gode og forutsigbare rammevilkår som legger til rette for engasjement og gjør det enklere å drive frivillig arbeid.

I dag bestemmer politikerne hvor mye av momsutgiftene som skal kompenseres. Det betyr at staten tar inn skatt på dugnadsinnsats. Vi ber derfor om at Stortinget nå vedtar full momskompensasjon for frivillige organisasjoner.

Frihet, likhet og søsterskap

Da Silje Dagslott leste det økologiske bladet «Ren mat» oppdaget hun en artikkel om bygdekvinneleg. Det er jo akkurat det tilbudet jeg ønsker å starte her i Akkarfjord, tenkte hun. I oktober 2021 så et nytt lokallag dagens lys i Finnmark.

TEKST: HELLE CECILIE BERGER

Å ha en nasjonal organisasjon i ryggen gjør det mye lettere å starte opp en lokal klubb. Det er oppskrifter på hvordan alt skal gjøres, fra oppstart til årsmøter. I tillegg er det tips til mange spennende aktiviteter som kan gjøres sammen.

— Dere har kunnskap som jeg vil ha. Det er også en sosial møteplass. Jeg ønsket å starte et slikt lag, sier Silje.

Akkarfjord er et fiskevær med 70 innbyggere på nordøst-enden av Sørøya i Finnmark. Setter du deg på hurtigbåten er du framme i Hammerfest på en halvtime. Hit flyttet Silje, opprinnelig fra Karmøy, for fire år siden. Det siste året har hun vært i mammapermisjon, en spennende tid for å starte noe sosialt for alle kvinnene i bygda.

— I en organisasjon som bygdekvinneleg kan vi ikke ekskludere noen. Alle kan melde seg inn, alle får være med, forklarer hun.

DET HAR GÅTT SÅ BRA

Da lokallaget skulle starte opp hadde Silje alliert seg med noen andre kvinner i bygda. Var de tre stykker, ville det være hyggelig.

— Men så ble vi en stor gjeng med bygdekvinne. 24 medlemmer er vi nå og jeg hører flere snakke om å melde seg inn. Vi har det kjekt sammen, sier hun.

Spennende aktiviteter i et lokallag er viktig. Bygdekvinneleg i Akkarfjord satte sammen et ambisiøst årshjul.

— Har vi det på en plan vet vi at vi får til noen aktiviteter. Da skjer det noe, sier Silje.

I bygda finnes det mange ressurspersoner. Folk som har en spesialkunnskap tar for gitt at det de kan er noe alle

andre kan. Men ofte er det ikke sånn.

— Jeg møtte en eldre kvinne på butikken og fortalte at vi inviterte til kurs i partering av sau. Hun svarte: «Det kan da alle». Vi trenger ikke eksterne kursholdere i laget vårt, vi har ressurspersonene her i bygda, smiler Silje.

Tanken er at aktivitetene og kursene som tilbys i bygdekvinneleg skal være lavterskel. Ingen er eksperter eller trenger utdanning for å kunne holde kurs. Det gjør det lettere å stille opp.

— Jeg synes det er fint med et sosialt lag som inkluderer de som er 16 år og de som er 80 år. Det er enormt mye vi kan lære av hverandre — begge veier.

VIKTIG MED SOSIALE MØTEPLASSER

At det finnes et godt tilbud med sosiale møteplasser i Akkarfjord mener Silje vil gjøre det mer attraktivt å flytte til og bli boende i bygda, spesielt for unge kvinner.

— Vi opplever at tilflyttere bor her et par år, så flytter de bort. Ofte er det damene, småbarnsmødrene, som reiser. Damene trenger mer av det sosiale fellesskapet enn det menn kanskje trenger, tror Silje.

— Hvis vi har et bygdekvinneleg med tydelige, klare aktiviteter kan det være et fint sted å bli kjent med hverandre. Spesielt for utenlandske kvinner som kan lære språket og bli integrert i bygda.

Når kvinnene møtes i bygdekvinneleg vil fokus være på felles aktiviteter. Her er det ikke tid eller plass for slarv og tomprat.

— Vi skal ha det kjekt sammen, det skal være trist å gå glipp av møtet i bygdekvinneleg, smiler Silje.

Aktuelt:

**Vårt ferskeste bygdekvinneleg,
dannet i oktober 2021**

Hvor:

Sørøya i Finnmark

Medlemmer:

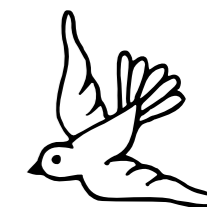
24

Leder:

Silje Dagslott

Aktiviteter til nå:

**Partering av sau og servering
av fårikål til hele bygda, baking
av flatbrød og lefser, julepynt-
verksted, fermenterte drikker,
og invitasjon til hele bygda om
å bli med på tur med blåmat.**

Distriktsleiararsamling i Finnmark

Som resten av samfunnet har Norges Bygdekvinnelag vore prega av koronapandemien. Møter på zoom er effektive, samstundes har vi merka kor viktige dei fysiske møtestadene er for motivasjon, vennskap og viktige diskusjonar i organisasjonen.

TEKST ASTRID SEIME | FOTO BORGNY SLETTEN, HELLE CECILIE BERGER

Det var på eit zoom-møte med distriktsleiarane at ideen om å ha distriktsleiar-samling i Finnmark dukka opp. Norges Bygdekvinnelag har berre eit bygde-

I naturskjønne omgjevnader fekk vi middag, kofteutstilling og kulturelt program frå Tana Bygdekvinnelag

kvinnelag i Finnmark. Tana Bygdekvinnelag. Ønsket om å møtast, lære meir om Finnmark, og kanskje til og med få oppretta nye lokallag sette fart på planlegginga. Saman med Tana Bygdekvinnelag kunne vi få til noko bra.

Finnmark har ein mangfoldig kultur med mange ulike minoritetar. Matkulturen

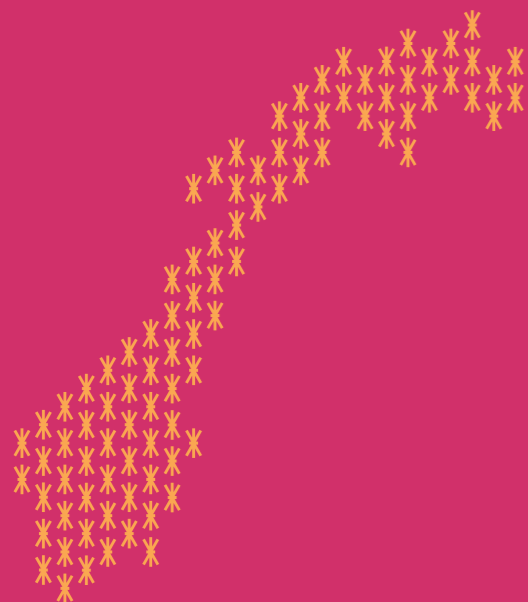
er prega av dei lokale naturressursane. Målet var at møte med folk, natur og kultur kunne gje oss ny kunnskap om tradisjonsmat, mangfald og landsdelen.

Turen byrja med buss frå Alta til Kautokeino med besøk på Juhls sølvsmie. Ferda gjekk vidare til Karasjøk der vi fekk omsyning på Sametinget og tur med elvebåt og lavvobesøk — med servering av bidos. Imponerende historieforteljarar, song og god mat gav gode og lærerike dagar. Under turen inviterte bygdekvinnelaget til opne møter for å bli kjent og møte bygdekvinner i Finnmark.

Turen gjekk deretter til Tana. Der fekk vi låne kommunehuset til distriktsleiar-

samling. Under årets samling var tema på møtet verving, valkamp og bruk av digitale reiskap. Landbrukssjefen Ulf Ballo hadde saman med distriktsleiar Merete Sabassen Helander innlegg om beitenæring og landbruksforvaltning i Finnmark. Saman med Tana Bygdekvinnelag besøkte vi Kildesli sjøsamiske naturhus. I naturskjønne omgjevnader fekk vi middag, kofteutstilling og kulturelt program frå Tana Bygdekvinnelag, og vi fekk også guida turar til Rullesteinsfjæra/Gavesluft. Eit fantastisk besøk vart avslutta med servering av tradisjonell festmiddag frå Tana Bygdekvinnelag. Takk til Tana Bygdekvinnelag for den rause velkomsten.

Distriktsstyrer

AKERSHUS BYGDEKVINNELAG

Leder: Marit Helene Lund
Styremedlem: Bodil Berg
Styremedlem: Christine Skjellum Eriksrud
Styremedlem: Kari Fjellstad Luke
Styremedlem: Gro Johnsen
Varamedlem: Marit Stranna
Varamedlem: Liv Halvorsrud

AUST-AGDER BYGDEKVINNELAG

Leder: Tone Lindtveit Rosseland
Leder: Linda Merete Hansen
Nestleder: Mona Heimdal Seljås
Sekretær: Kjersti Fossing
Kasserer: Kari Hagelia Olstad
Styremedlem: Eldrid Stendal
Varamedlem: Kirsti Rae Espegren
Varamedlem: Nathalie Solfrid Fredriksen

VESTFOLD

Leder: Lene Kristin Bråtejorde
Nestleder: Tove Moland
Sekretær: Åse Marie Holm
Kasserer: Helene Flo Kjennerud
Styremedlem: Gerd Mari Evensen
Helgeland
Varamedlem: Ambjørg Marie Akerholt
Varamedlem: Mette Hovland
Varamedlem: Siv T.Sommerstad

BUSKERUD BYGDEKVINNELAG

Leder: Aud Teigen Gjerde
Nestleder: Frøydis Løkensgard
Sekretær: Ida Daler
Kasserer: Åse Rigmor Skagnæs
Styremedlem: Tonje Myre
Styremedlem: Anne Britt Jellum
Styremedlem: Karen Marie Aas

NORD-TRØNDELAG BYGDEKVINNELAG

Leder: Elin Anette Bjørnstad
Nestleder: Anne Irene Myhr
Sekretær: Eva Dybwad Alstad
Styremedlem: Monika Giskås
Styremedlem: Tilde Fagerstrand Heia
Varamedlem: Åse Gresseth
Varamedlem: Sissel Gustad
Varamedlem: Toril Renaa Bjerken

SOGN OG FJORDANE BYGDEKVINNELAG

Leder: Birgit Lunde
Nestleder: Anne Britt Lotsberg
Sekretær: Signe Opdal
Styremedlem: Britt Tone Kvalheim
Styremedlem: Sigrid Egdetveit Skarstein
Varamedlem: Ingrid Thy

FINNMARK LOKALLAG

Tana Bygdekvinnelag:
Leder: Merete Sabbasen Helander
Kasserer: Solveig Ballo
Styremedlem: Elin Mary Sabbasen
Styremedlem: Arnhild Evjen Anthi
Styremedlem: Vivian Johnsen
Akkarfjord Bygdekvinnelag:
Leder: Silje Dagslott
Kasserer: Annemie Van Lysbetten
Sekretær: Elin Albrigtsen
Varamedlem: Daniella Ivan

HEDMARK BYGDEKVINNELAG

Leder: Sanna Røhr
Nestleder: Åse Bjerke Lilleåsen
Sekretær: Oddrun Merete Rosvoll Sagevik
Kasserer: Inger Marie Negård
Styremedlem: Magnhild Svarstad Skau
Styremedlem: Sissel Ophus
Varamedlem: Irene Kaupang Tangen

HORDALAND BYGDEKVINNELAG

Leder: Åsa Gunnarsdottir
Nestleder: Brita Dagestad Bjørke
Sekretær: Siv Helle Prestegard
Kasserer: Helga Fosshheim
Styremedlem: Ester Falk
Varamedlem: Turid Bjørndal Njåstad

TELEMARK BYGDEKVINNELAG

Leder: Anne-Mette Borgersen Bøe
Nestleder: Anne Glittenberg Moen
Kasserer: Ingunn Gåsodden
Hjemmesideansvarlig: Silje Hegnastykket
Styremedlem: Anne-Ingunn Bakaas
Varamedlem: Gudrun Bø
Varamedlem: Jane Salte Hjeltnes
Varamedlem: Oddrun Ynnesdal

OPPLAND BYGDEKVINNELAG

Leder: Borgny Skansen Sletten
Styremedlem: Gudrun Hage Høvren
Styremedlem: Åse Bårdseeng
Styremedlem: Vigdis Amlien-Kristiansen
Styremedlem: Anne Berit Stastad Svartaas
Styremedlem: Anne Grete Moen
Varamedlem: Astrid Stubrud

MØRE OG ROMSDAL BYGDEKVINNELAG

Leder: Liv Borghild Hildre
Nestleder: Nelly Ytterli
Kasserer: Gunda Bele
Styremedlem: Solvor Heggli
Styremedlem: Vivi-Ann Haukås
Varamedlem: Bjørg Sætren Kleppe
Varamedlem: Eli Skavnes

ROGALAND BYGDEKVINNELAG

Leder: Marianne Jøsang
Nestleder: Solveig Marie Ådneram
Kasserer: Gro Mabel Anda
Studieleder: Mette Vatland
Styremedlem: Inga-Lill Håkull
Styremedlem: Margrete Tytlandsvik
Varamedlem: Else Heskestad
Varamedlem: Wenche Skadsem Haaland

SØR-TRØNDELAG BYGDEKVINNELAG

Leder: Anne Drugli
Nestleder: Sølvi Leseth
Kasserer: Mona Agnete Børset Granmo
Sekretær: Kjersti Ngozi Furusest
Styremedlem: Heidi Slettvoold
Varamedlem: Turid Kristin Simundset
Varamedlem: Gunn Elin Folland
Varamedlem: Reidun Henriette Moe

TROMS BYGDEKVINNELAG

Leder: Lena Foshaug
Nestleder: Helene Foshaug
Sekretær: Hanne Storteig
Styremedlem: Berit Kvammen
Styremedlem: Tove Larsen
Styremedlem: Åse Kulseng-Hansen

VEST-AGDER BYGDEKVINNELAG

Leder: Walborg Njerve Lohne
Nestleder: Anne Gunn Sandsmark
Sekretær: Ellen Ubostad Haaland
Kasserer: Margret Annie Gudbergsdottir
Styremedlem: Astri Mikalsen
Varamedlem: Aud Birkeland
Varamedlem: Marit Nessa Østebø
Varamedlem: Astrid Lagerhus Rue

NORDLAND BYGDEKVINNELAG

Leder: Hilde Furusest Johansen
Nestleder: Grethe Jorunn Skar
Kasserer: Bjørg Carlsen
Styremedlem: Ann Merete Jentoft Åsheim
Styremedlem: Victoria Kine Oline Staven

ØSTFOLD BYGDEKVINNELAG

Leder: Nadja Stumberg
Styremedlem: Audhild Fosser
Styremedlem: Anne Eva Bjerke
Styremedlem: Borghild Grav Strekerud
Styremedlem: Anne-Marie Indrehus
Styremedlem: Tone Tomt Holene
Styremedlem: Johanne Norum
Varamedlem: Anja Guerrera
Varamedlem: Ida Marie Ruud Stemmedalen
Varamedlem: Karine Magnussen Nymark

Styrets arbeid

STYRET 2021

LEDER

Jorun Henriksen

NESTLEDER

Unni Skadsem

STYREMEDLEMMER

Grethe Brundtland
Marit Green Tymczuk
Randi Vallestad Rambjørg
Inger Amb
Kristin Green Johnsen

VARAREPRESENTANTER

Monika Frisvold Vågan (1.vara)
Kari Frank (2. vara)
Elin Bjørnstad (3. vara)

NORGES BONDELAGS REPRESENTANT

Audhild Slapsgård
Vara: Inger Johanne Sveen

NORGES BYGDEUNGDOMSLAGS REPRESENTANT

Erik Mayrhofer (frem til juli 2021) Maja Aas
Vara: Thea Thujord

ARBEIDUTVALGET OG STYRET FOR BYGDEKVINNEHJELPEFOND

Jorun Henriksen
Unni Skadsem
Grethe Brundtland (frem til 6. okt)
Vara: Kristin Green Johnsen (frem til 6. okt)
Vara: Marit Green Tymczuk (fra 6. okt)

Styret i Norges Bygdekvinnelag har hatt et aktivt år med kreativ tilpasning til organisasjonsarbeidet i et år preget av begrensinger på grunn av korona.

For styret i Norges Bygdekvinnelag har det vært viktig å gjennomføre alle de planlagte aktivitetene for 2021. Dette har medført løsningsorienterte styremedlemmer.

Tradisjonelle møteplasser som årsmøter i distriktslag, styremøter og arbeidsgrupper har foregått digitalt. Distriktsledersamlingen ble organisert som en studie- og rekrutteringstur i Finnmark i august, og Inspirasjonsseminaret ble avholdt på Lillehammer i november.

Styret har hatt en satsing opp mot stortingsvalget 2021. Dette har ført til synlighet av organisasjonen, og til gjennomslag for våre prioriterte saker.

Styret har hatt tre arbeidsgrupper i 2021. Resultatet av dette er en nasjonal strategi for inkludering og mangfold på topp i organisasjonen, veileder for valg-nemndsarbeid og en utvidelse av BygdekvinneHjelpetelefon med mental helse. I tillegg har styret organisert arbeidet og vedtatt ny logo og ny profil for Norges Bygdekvinnelag.

Styret har vært styringsgruppe for prosjektene KvinnerUT og Tradisjonsmatskolen- bærekraftig matkunnskap.

Hvert styremedlem er kontaktperson for distriktslag, informerer de distriktsla-

gene om det som besluttes i styret. På grunn av koronaen har dialogen foregått på Zoom, med flere distriktslag til stede samtidig. Det har gitt god utveksling av kunnskap og erfaringer på tvers av distriktslagene og vil bli videreført.

Styret var representert på alle distriktsårsmøtene i bygdekvinnelaget, og det er avholdt to digitale møter mellom styret og distriktsledere. Norges Bygdekvinnelag har gjensidig styrerepresentasjon med Norges Bondelag og Norges Bygdeungdomslag. Styret har avholdt åtte styremøter, to av disse fysisk, samt fem møter i arbeidsutvalget. Styret har behandlet 38 saker og deltatt på rundt 150 møter eksternt.

Norges Bygdekvinnelag og Norges Bygdeungdomslag har markert Norges Bondelags 150-årsjubileum. Gaven var en filmhilsen med sanger fra hele landet fremført av distriktslagene. I anledning 75-årsjubileet til Norges Bygdeungdomslag ble det gitt en tale ved Jorun Henriksen på Bygdeungdommens årsmøte i Stavanger. Norges Bygdekvinnelags 75-årsjubileum ble markert på Inspirasjonsseminaret på Lillehammer.

Administrasjonen

ANSATTE 2021

GENERALSEKRETÆR

Cesilie Aurbakken
Daglig leder for administrasjonen i Norges Bygdekvinnelag

ORGANISASJONSRAÅDGIVER

Astrid Seime

ORGANISASJONSKONSULENT

Marie Aaslie
Medlemsregister og medlemspleie

REDAKTØR OG KOMMUNIKASJONSRAÅDGIVER

Helle Cecilie Berger
Redaktør for Bygdekvinne og bygdekvinnelaget.no

RAÅDGIVER/NETTSIDESUPPORT

Tale Hammerø Ellingvåg (20 prosent)

PROSJEKTLEDERE

Ingrid Lamark
Leder for prosjektet Tradisjonsmatskolen — bærekraftig matkunnskap.
Sosan Asgari Mollestad
Leder for prosjektet KvinnerUT

Administrasjonen har ansvar for den daglige driften og utviklingen av Norges Bygdekvinnelag, i tråd med Norges Bygdekvinnelags styringsdokumenter som vedtas på landsmøtet og gjennom vedtak i sentralstyret.

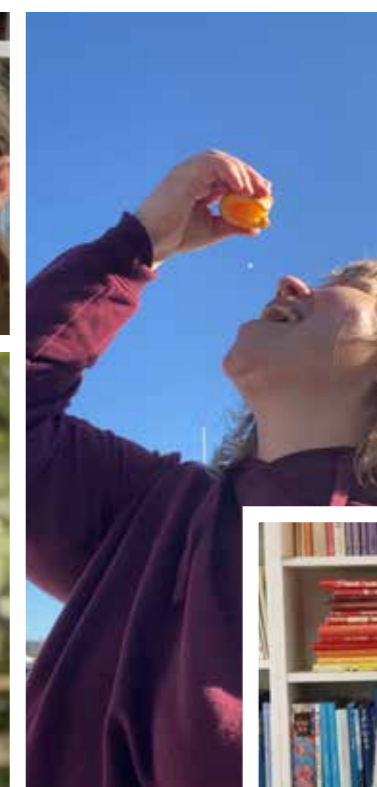
De ansatte tilrettelegger for sentrale arrangementer og aktiviteter i organisasjonen, forbereder grunnlaget for sikring av inntekter gjennom offentlige tilskudd, sponsorer og nasjonale prosjektsøknader, følger opp samarbeidspartnere og det interessedokumenterte arbeidet, samt drift av medlemsregisteret, medlemspleie og rekruttering. På grunn av restriksjoner knyttet til Covid-19, har administrasjonen særlig tilrettelagt for andre måter å løse drift og aktiviteter i organisasjonen på.

Det er holdt kurs og opplæring i bruk av verktøy for digitale møteplasser. Gjennom Bygdekvinnelagets nettside, Facebook, Instagram medlemsbladet Bygdekvinne og medlemsregisteret formidles informasjon, kunnskap og aktiviteter i hele

organisasjonen. Det sendes ut to lokallagssendinger i året og to nyhetsbrev. Det tilbys gratis kurs og support i bruk av egne nettsider og sosiale medier til lokallag og distriktslag.

Ansatte har gjennom store deler av 2021 arbeidet fra hjemmekontor og kommunisert via digitale verktøy — i tråd med anbefalinger fra helsemyndighetene.

Norges Bygdekvinnelag er eier av nettstedene bygdekvinnelaget.no og norsktradisjonsmat.no, og driftes av administrasjonen. Administrasjonen ved generalsekretær er sekretær for styret i Norges Bygdekvinnelag. Administrasjonen holder til i Landbrukets Hus, Hollendergata 5 i Oslo.

Styrets beretning 2021

Lagets formål er å samle kvinner som ser betydningen av aktive bygdemiljø og primærnæringene. Norges Bygdekvinne­lag er en partipolitisk nøytral organisasjon som skal ivareta kvinnene og bygdefolkets kulturelle, sosiale og økonomiske interesser og bygge på likeverd, demokrati og kristen kulturarv.

Norges Bygdekvinne­lag har 428 lokallag og er representert i alle fylker. Norges Bygdekvinne­lag sentralt holder til i Landbrukets Hus i Hollendergata 5 i Oslo.

Aktiviteter i 2021

Bygdekvinne­laget har innenfor rammene av budsjettet gjennomført aktiviteter i henhold til styringsdokumenter som budsjett, politisk plattform, strategi mot 2026, arbeidsplan for 2020-2022 og vedtak fattet på Landsmøtet i Norges Bygdekvinne­lag i 2020.

Norges Bygdekvinne­lag har i 2021 hatt relativt stor aktivitet selv om koronapandemien har påvirket drift og organisering av arbeidet. Flere tradisjonelle møteplasser som årsmøter i distriktslag, styremøter og arbeidsgrupper har foregått digitalt og medført mindre reiseaktivitet for tillitsvalgte. Derimot ble distriktsledersamlingen gjennomført fysisk og organisert som en studie- og rekrutteringstur lagt til Finnmark 17.-20. august, og inspirasjonsseminaret gjennomført fysisk på Lillehammer 5.-7. november med 250 deltakere. Organisasjonen har hatt en samlet og strategisk satsing opp mot stortingsvalget 2021.

I 2021 er det investert i ny logo og nødvendig oppgradering av nettsiden fra plattformen Drupal 7 til Drupal 9.

I 2021 ble prosjektet KvinnerUT- Mestring og Kompetanse og prosjektet Tradisjonsmatskolen - Bærekraftig matkunnskap, finansiert av Sparebankstiftelsen, avsluttet. På grunn av koronapandemien er noe av aktiviteten skjøvet ut i 2022 da det har vært utfordrende for mange lokallag og gjennomføre alle aktivitetene som planlagt for 2021.

Norges Bygdekvinne­lags hjemmeside www.bygdekvinnelaget.no, norsktradisjonsmat.no og medlemsbladet Bygdekvinne­er, formidler daglig aktiviteter fra lokallag, distriktslag og sentralt i organisasjonen. I snitt har det vært 32 000 sidevisninger pr. måned i 2021. Det er 8 prosent økning fra 2020.

Samlet sett har det vært god aktivitet i organisasjonen og god synlighet som samfunnsaktør. Styling av økonomien har vært utfordrende da det for 2021 ble en større nedgang i antall betalende medlemmer sammenliknes med 2020. Dette har primært blitt kompensert med reduksjon i andre kostnader.

Finansiell risiko

Norges Bygdekvinne­lag har ikke langsiktig forpliktelser ut over fremtidige pensjonsforpliktelser. Forpliktelsen er ikke beregnet og balanseført.

Det har etter styrets vitende ikke inntruffet omstendigheter etter 31.12.2021 og frem til dato, som har betydning for bedømmelsen av regnskapet og organisasjonens økonomiske stilling. Regnskapet viser etter styrets oppfatning et riktig bilde av organisasjonens stilling og resultat i 2021.

Nøkkeltall

Aktivitetsresultatet for Norges Bygdekvinne­lag viser et overskudd på kroner 27 782. Bygdekvinne­nes Hjelpefond viser et overskudd på kroner 39 217.

Soliditet og likviditet

Norges Bygdekvinne­lag har god soliditet og likviditet.

Disponering av årsresultatet

Årets overskudd i aktivitetsregnskapet er overført organisasjonens egenkapital. Overskuddet i Bygdekvinne­nes Hjelpefond er lagt til Hjelpefondets egenkapital.

Medlemsutviklingen

Norges Bygdekvinne­lag har i 2021 hatt en negativ medlemsutvikling.

Norges Bygdekvinne­lag hadde pr. 31.12.2021 12 437 registrert medlemmer mot 12 733 i 2020. Dette er en nedgang på 295 færre registrerte medlemmer. **I antall betalende medlemmer er det en nedgang på 885.** For 2021 er det 10 153 betalende medlemmer mot 11038 for 2020.

Totalt nye medlemmer i 2021 var 634. Dette er 262 flere innmeldinger enn i 2020. Antall utmeldte i 2020 er 884. Dette er 262 flere utmeldinger enn i 2020.

Styret er takknemlige for at mange lag deltok i vervearbeidet i 2021 på tross av koronapandemien, og at antall nye medlemmer på 634 må anses som gode i et spesielt år for organisasjonen.

Gratulerer til Eidskog Bygdekvinne­lag som beste verver med 24 nye medlemmer i 2021.

Inntektsstruktur i Norges Bygdekvinne­lag

I 2021 utgjorde medlemskontingenten kroner 7 192 159. av den totale inntekten på kroner 15 143 391. 1 149 720 ble overført til distriktslagene.

Av den totale inntekten på kroner 15 143 391 utgjør kontingenten til sentralledet 6 042 439. Det betyr at en stor del av aktiviteten i Norges Bygdekvinne­lag finansieres gjennom andre kilder som momskompensasjon, Sparebankstiftelsen, offentlige tilskudd, Gjensidige, Norges Bondelag og Landkreditt.

Egenkapitalutvikling

Den totale egenkapitalen er pr. 31.12. 2021 på kroner 8 443 950. Av denne summen utgjør Hjelpefondet kroner 1 419 375.

Egenkapitalandel

Egenkapitalandelen på kr 8 443 950 utgjør 80,2 prosent av totalkapitalen (sum gjeld og egenkapital) på kroner 10 529 044.

Fortsatt drift og utvikling

Forutsetninger om fortsatt drift og utvikling er til stede og årsoppgjøret for 2021 er satt opp under denne forutsetning.

Styret og sekretariatets sammensetning

Styret består av 12 kvinner. Av disse er 3 varamedlemmer. 1. vara stiller fast i styremøtene. Det har i 2021 vært 4,0 faste stillinger ved kontoret. I tillegg kommer 2 prosjektlederstillinger i 100%. Dette er for prosjektet Kvinner-UT og for prosjektet Tradisjonsmatskolen – Bærekraftig markunnskap. Alle ansatte på kontoret er kvinner.

Arbeidsmiljø

Det har vært et høyt aktivitetsnivå på kontoret i arbeidsåret. Store deler av året har det vært hjemmekontor. Ingen ansatte eller tillitsvalgte har vært utsatt for skader og ulykker i arbeidet for Norges Bygdekvinneag. Arbeidsmiljøet anses som godt og sykefraværet er lavt.

Ytre miljø

Etter styrets oppfatning forurenses ikke organisasjonen det ytre miljø utover hva som er normalt for denne type organisasjon.

Oslo 8. februar 2022
Styret i Norges Bygdekvinneag

Unni J. Skadsem
Nestleder

Jorun Henriksen
Styreleder

Cesilie Aurbakken
Generalsekretær

Inger Amb
Styremedlem

Grethe Brundtland
Styremedlem

Kristin Green Johnsen
Styremedlem

Randi V. Rambjørg
Styremedlem

Audhild Slapgård
Styremedlem

Marit Green Tymczuk
Styremedlem

Maja Aas
Styremedlem

Balanse 31.12.2021

	Noter	2021	2020
Inntekter	1		
Medlemsinntekter	2	7 192 159	7 535 858
Tilskudd			
Offentlige tilskudd	3	758 300	758 300
Andre tilskudd	3	5 757 716	4 917 210
Sum tilskudd		6 516 016	5 675 510
Innsamlede midler, gaver, mv.		64 935	163 977
Opptjente inntekter fra aktiviteter		1 248 203	376 589
Finans og investeringsinntekter		122 078	150 494
SUM INNTEKTER		15 143 391	13 902 428
Kostnader	1		
Kostnader til anskaffelse av midler		1 123 910	1 171 160
Bevilgninger			
Internasjonalt arbeid - Guatemala		150 000	150 075
Norges Bygdekvinneag's priser		65 640	98 892
Overføring til fylkeslag og lokallag	4	2 427 493	2 276 133
Sum bevilgninger		2 643 133	2 525 100
Kostnader til aktiviteter i organisasjonen			
Forbruker- og matpolitikk		358 077	332 473
Bygdekvinneaget som samfunnsaktør		259 083	219 193
Kvinnesolidaritet uten grenser		270 550	265 445
Organisasjonsutvikling og medlemspleie		3 477 059	2 669 024
Nasjonalt prosjekt		3 489 295	3 141 609
Tillitsvalgte		1 183 024	1 377 033
Sum kostnader til aktiviteter i organisasjonen		9 037 088	8 004 778
Kontorkostnader	5,7	2 311 477	2 088 928
SUM KOSTNADER		15 115 609	13 789 965
AKTIVITETSRESULTAT		27 782	112 463
Hjelpfondet	10,11	39 217	33 559
ACWW-vennemynt	12	0	0
Resultat fra øvrig aktivitet		39 217	33 559
ÅRSRESULTAT		66 999	146 022
Disponeringer:			
Overføring til hjelpfondet	10,11	39 217	33 559
Overført til fri egenkapital	10	27 782	112 463
Sum disponert		66 999	146 022

<i>Eiendeler</i>	Noter	31.12.2021	31.12.2020
Anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	6	1	1
Omløpsmidler			
Kundefordringer	9	50 481	35 561
Andre fordringer/Prosjektperiodisering	9	53 671	1 036 452
Sum fordringer		104 152	1 072 013
Bankinnskudd og kontanter	8	10 424 891	9 207 526
Sum omløpsmidler		10 529 043	10 279 539
SUM EIENDELER		10 529 044	10 279 540
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Hjelpfond	10	1 419 375	1 380 158
Fri egenkapital	10	7 024 575	6 996 793
Sum opptjent egenkapital		8 443 950	8 376 951
Sum egenkapital		8 443 950	8 376 951
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		100 909	154 855
Offentlige avgifter		436 840	448 266
Annen kortsiktig gjeld		864 645	762 062
Forskudd prosjekter		563 477	427 598
Internasjonalt arbeid	12	119 224	109 808
Sum kortsiktig gjeld		2 085 093	1 902 589
Sum gjeld		2 085 093	1 902 589
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		10 529 043	10 279 540

Oslo 8. februar 2022
Styret i Norges Bygdekvinnelag

Unni J. Skadsem Nestleder	Jorun Henriksen Styreleder	Cesilie Aurbakken Generalsekretær
Inger Amb styremedlem	Grethe Brundtland styremedlem	Kristin Green Johnsen styremedlem
Randi V. Rambjørg styremedlem	Maja Aas styremedlem	Audhild Slaggård styremedlem

Marit Green Tymczuk
styremedlem

Note 1 Regnskapsprinsipper og virkninger av prinsippendringer

Årsregnskapet består av aktivitetsregnskap, balanse og noteopplysninger og er avlagt i samsvar med regnskapslov og god regnskapsskikk.

I aktivitetsregnskapet fordeles inntekter og kostnader ut på respektiv aktivitet. Kostnader knyttet til profilering og kostnader relatert til ansaffelser, føres på anskaffelse av midler. Kontorkostnader består av kostnader som ikke direkte kan henføres til aktiviteter; herunder kostnader til driften av kontoret, husleie, administrasjon, regnskapsførsel og revisjon.

Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper om historisk kost, sammenlignbarhet, fortsatt drift, kongruens og forsiktighet. Transaksjoner regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Når faktiske tall ikke er tilgjengelig på tidspunkt for regnskapsavleggelsen, tilsier god regnskapsskikk at ledelsen beregner et best mulig estimat for bruk i resultatregnskap og balanse. Det kan fremkomme avvik mellom estimerte og faktiske tall.

Eiendeler og gjeld som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, er klassifisert som henholdsvis omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld skjer til henholdsvis laveste og høyeste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Inntektsføringstidspunkt

Inntekt resultatføres når den er opptjent eller tildelt.

Kostnadsføringstidspunkt og sammenstilling

Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper.

Note 2 Medlemsinntekter

	2021	2020
Sum medlemsinntekter fylkeslag og sentralorganisasjon	7 192 159	7 535 858
Andel fylkeslag	-1 149 720	-1 198 611
Medlemsinntekter sentralorganisasjon	6 042 439	6 337 247

Note 3 Offentlige tilskudd - drift

	2021	2020
Landbruks- og matdepartementet	400 000	400 000
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	358 300	358 300
Sum	758 300	758 300

Andre tilskudd

	2021	2020
Sparebankstiftelsen	3 002 517	2 693 508
Lotteritilsynet - Mva kompensasjon	1 822 396	1 633 678
Lotteritilsynet - Mva kompensasjon - Korona tiltak	270 555	0
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI)	140 000	140 000
Gjensidige	262 937	212 938
Norges Bondelag	225 000	200 000
Landkreditt Bank	12 938	12 938
Studieforbundet	21 373	24 148
Sum	5 757 716	4 917 210

noter til regnskapet for 2021 fortsetter

Tilskuddene har en varighet på 1 - 3 år. Tilskudd relatert til prosjekter, inntektsføres i forhold til fremdriften i prosjektet. Øvrige tilskudd inntektsføres på utbetalingstidspunkt. Utbetaling av prosjektmidlene skjer i hovedsak med en andel ved oppstart, og resterende utbetaling når prosjektet er utført i samsvar med avtalen.

Note 4	Overføring til lokallag og fylkeslag	2021	2020
	Andel kontingent fylkeslag	1 149 720	1 198 611
	Andel MVA kompensasjon fylkeslag	288 197	312 805
	Andel MVA kompensasjon lokallag	972 076	747 842
	Eksterne kostnader knyttet til MVA kompensasjon	17 500	16 875
	Sum overføringer	<u>2 427 493</u>	<u>2 276 133</u>

Note 5	Lønnskostnader	2021	2020
	Lønn, inkludert styrehonorar	4 773 392	4 911 578
	Arbeidsgiveravgift	769 152	729 775
	Pensjonskostnader	562 661	498 766
	Andre lønnskostnader	132 642	127 567
	Sum lønnskostnader	<u>6 237 847</u>	<u>6 267 686</u>

Kommentar:

Gjennomsnittlig antall årsverk i 2021 har vært 4 for organisasjonen. I tillegg kommer 2 årsverk i forbindelse med prosjekter.

Godtgjørelse til ledende personer:

	General- sekretær	Styrets- leder	Styret- øvrig
Lønn / honorar	882 685	280 950	228 650
Andre ytelser	929	5 155	12 525
Pensjon	159 967	0	0

Pensjonskostnader

Norges Bygdekvinnelag har både en ytelsesordning og en innskuddsordning for sine ansatte. Årets pensjonskostnad er lik årets innbetaling. Organisasjonens pensjonsordning tilfredsstiller lovens krav.

Note 6 Investering i askjer og andeler

	Antall aksjer	Ansk.kost	Bokført verdi
Tun Media AS	92 256	0,12	1

Note 7	Revisjonshonorar inkl. mva	2021	2020
	Revisjonshonorar	12 500	25 000
	Revisor - særattestasjoner	5 000	17 000
	Sum	<u>17 500</u>	<u>42 000</u>

Note 8 Kontanter og bankinnskudd

Av totale bankinnskudd utgjør kr 266 643 bundne innskudd på skattetrekkkonto. Skyldig skattetrekk pr. 31.12. utgjør kr 266 643.

Note 9 Fordringer

Kundefordringer er oppført til pålydende, fratrukket avsetning til tap med kr 15 000. Øvrige fordringer er oppført til pålydende.

Note 10 Egenkapital

	Hjelpfond	Fri Egenkapital	Totalt
Egenkapital pr 1.1.	1 380 158	6 996 793	8 376 951
Aktivitetsresultat		27 782	27 782
Overføring til hjelpfond	39 217		39 217
Egenkapital pr 31.12.	<u>1 419 375</u>	<u>7 024 575</u>	<u>8 443 950</u>

Note 11 Hjelpfond

	2021	2020
Tilskudd	20 673	26 921
Kjøp av tjenester	6 846	21 908
Støttetiltak	0	0
Renteinntekter	25 390	28 546
Resultat	<u>39 217</u>	<u>33 559</u>

Note 12 Mellomværende med ACWW

Vennemynt ACWW	2021	2020
Renteinntekt	146	304
Innbetaling fra lokallag	10 700	11 790
Gebyr bank	108	212
Medlemskap ACWW	1 322	1 385
Årets tilførsel	<u>9 416</u>	<u>10 497</u>
Beholdning pr. 1.1.	109 808	99 311
Årets tilførsel	9 416	10 497
Beholdning pr. 31.12.	<u>119 224</u>	<u>109 808</u>

Randi Marie Vallestad Rambjørg

0abfc9a1-68fe-470d-a1dd-4f3cbf9abb54 - 2022-02-11 14:14:18 UTC +02:00
BankID - fc04c8c8-4fe9-4e68-b5c7-2383c2cccd66 - NO

Kristin Green Johnsen

01c2c8b6-cc89-4b33-96c8-1c0d25ab4f6a - 2022-02-12 14:01:40 UTC +02:00
BankID - ef74118a-4b38-421d-b7ad-81b2ec5f37b3 - NO

Unni Johannesen Skadsem

d350c060-2310-4af4-bdaf-976a59622d6f - 2022-02-13 23:39:28 UTC +02:00
BankID - 6a7b8bad-e4fe-4c63-b3ab-9a39a02bbdee - NO

Maja Aas

6cf2bf54-5dc2-4ae6-8e84-23dc3144e7d5 - 2022-02-14 09:11:54 UTC +02:00
BankID - 9003e653-1676-452d-82e9-0fdccbe7a7c - NO

Audhild Synnøve Slaggård

aced3a40-dccd-4582-9b20-715c1e293b30 - 2022-02-14 09:33:03 UTC +02:00
BankID - 29a1edf1-6015-41a2-b782-9d063e4a6215 - NO

Cesilie Aurbakken

bb57b3dd-4623-4949-95d9-b9092862e951 - 2022-02-14 09:49:07 UTC +02:00
BankID - 01e2ac3c-2899-43ba-adca-3275e9c2cab1 - NO

Inger Amb

6d08c105-af4a-4a23-9102-335b690716ad - 2022-02-14 11:14:41 UTC +02:00
BankID - 144f3d2d-429c-45c1-a931-60217aa47be1 - NO

Jorun Henriksen

407b0ebf-2c44-4ca7-a468-3d95015fb366 - 2022-02-17 02:17:18 UTC +02:00
BankID - a895007f-cc2f-48f4-9f2b-508414c9864d - NO

Marit Green Tymczuk

eae74620-27a0-42d2-b10d-05f683ebdd47 - 2022-02-17 09:52:52 UTC +02:00
BankID - c71913d1-dcb3-421a-80b7-890174b2040d - NO

Grethe Brundtland

aaec3843-f58e-460f-be93-152d29a89c7d - 2022-02-17 10:03:58 UTC +02:00
BankID - 73a57caf-77f7-4dc2-b07d-2e54f5319480 - NO

Til årsmøtet i Norges Bygdekvinneforbund

UAVHENGIG REVISORS BERETNING*Konklusjon*

Vi har revidert Norges Bygdekvinneforbund sitt årsregnskap som viser et positivt aktivitetsresultat på kr. 66 999. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2021, aktivitetsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfylder årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av foreningens finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultat for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av foreningens slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret (ledelsen) er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av styrets beretning. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke annen informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Uavhengig revisors beretning 2021
Norges Bygdekvinnelag

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foreningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Hamar, elektronisk signert
Sandberg Revisjon AS

På lag med landbruket

Vi hjelper norsk landbruk med å forebygge skader og er stolte over å samarbeide med **Norges Bygdekvinnelag**. Sammen kombinerer vi erfaring og ekspertise, slik at du kan sikre deg, dine og alt som er ditt.

Har du spørsmål om forsikring?
Ring oss på **915 03100** eller les mer på **gjensidige.no**

Bygdekvinnelagets etiske kjøreregler:

Vi skal respektere hverandre

Vi skal være åpne og ærlige

Vi skal vise engasjement

Vi skal være lojale mot avtaler og beslutninger

Vi skal skape trivsel, stolthet og glede